İŞKUR

ÇSGB
T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞKUR Türkiye İş Kurumu

2016

DÜZCE

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

''Çalışmadan, Yorulmadan, Öğrenmeden, Rahat Yaşama Yollarını Aramayı İhtiyat Haline Getirmiş Milletler, Evvela Haysiyetlerini, Sonra Hürriyetlerini ve Daha Sonra İstiklallerini Kaybetmeye Mahkumdurlar''

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DÜZCE ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2016)

YAZARLAR

Semra ÇATALBAŞ

Yunus SİVRİKAYA

Dünya genelinde hemen her ülkenin en önemli önceliklerinden ve gündem maddelerinden birisi istihdam ve işsizlik sorunudur. Ülkeler gerek makro gerekse mikro politikalarla işsizliği azaltmayı, istihdamlarını arttırmayı amaçlamakta ve bunun için ciddi anlamda mesai harcamaktadır. Bu sorun ile mücadelenin yolu büyümek, teşvik programları uygulamak ve işgücü piyasasının beklentilerine uygun mesleki eğitimler ile nitelikli insan kaynağı oluşturmaktır. Nitelikli insan kaynağı oluşturmanın yolu ise işgücü piyasası ihtiyaçlarının doğru tanımlanması ve sonrasında uygulanacak eğitim programları ile mümkün olacaktır.

İlimiz, ülkemizin en küçük yüz ölçümüne sahip illerinden biri ve en genç ili olmasına rağmen özellikle 2004 yılında çıkarılan teşvik kanunu ile birlikte hızlı bir sanayileşme gerçekleştirmiştir. Mevcut OSB'lerde doluluk oranları yüzde 100'lere ulaşmış durumda olsa da; ilin erişilebilirlik avantajı, artan genç nüfusu gibi birçok olumlu sebeple yatırımcılar için cazibesini korumaktadır. Bu ihtiyacı gidermek amacıyla ilimizde yeni OSB'ler de kuruluş aşamasındadır.

Bu noktada, İlimizde faaliyet gösteren işletmelerimizin nitelikli işgücü ihtiyacının tespiti, istihdam politikalarının şekillendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Nitelikli işgücü arayan işverenle iş arayanları en uygun şekilde eşleştirmek, zaman ve kaynak israfını önleme adına ifa edilmesi gereken çok önemli bir görevdir. Bu süreci daha etkin yürütmek ve etkili istihdam politikaları oluşturma zorunluluğu işgücü piyasasının mevcut durumunu, talep ve beklentilerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Düzce Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, yürüttüğü hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun bir şekilde yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması çalışması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talebi verilerini içeren bu çalışma raporu, bu konuda genel bir rehber niteliğindedir. Bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyor, İlimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Zülkif DAĞLI

Düzce Valisi

İşsizlik ve istihdam sorunu dünyadaki birçok ülkede olduğu gibi ülkemizin de en önemli sosyo-ekonomik sorunlarından biridir. Bu sorunların çözümünde uygulanacak ulusal ve yerel politikalar bu sürecin kontrol altında tutulabilmesi açısından çok önemlidir.

Özellikle ekonomik kriz dönemlerinde etkisi daha çok hissedilen istihdam oranının azalışı ve bunun bir sonucu olarak ortaya çıkan işsizlik sorununun doğru bir şekilde tetkik edilebilmesi ile çözüm yollarının belirlenebilmesi, işgücü piyasasına ilişkin analiz ve araştırmaların yapılması suretiyle mümkün olmaktadır. Mevcut işletmelerin çalışan sayılarının ve açık işlerinin tespiti ile açık işlere ilişkin talep edilen beceriler gibi hususların toplu bir şekilde resminin çekilmesi, bu alanlarda ortaya çıkabilecek sorunlara yönelik tedbirlerin alınması fırsatını sağlayacak, ayrıca yeni yatırım ya da büyüme çalışmaları yürüten firmalara destek olacaktır. İşgücü piyasasına ilişkin bu tarz verilerin oluşturulması ve güncel tutulması işgücü piyasasındaki tüm aktörlerin halen yaşadıkları ve gelecekte yaşanması muhtemel birçok soruna çözüm bulmada önemli bir kaynaktır.

4904 sayılı kanun ile "İşgücü piyasası verilerini, yerel ve ulusal bazda derlemek, analiz etmek, yorumlamak ve yayınlamak, İşgücü Piyasası Bilgi Danışma Kurulunu oluşturmak ve Kurul çalışmalarını

koordine etmek, işgücü arz ve talebinin belirlenmesine yönelik işgücü analizlerini yapmak, yaptırmak'' şeklinde tanımlanan görev Türkiye İş Kurumuna verilmiştir. Bu görev çerçevesinde 8 Nisan-6 Mayıs 2016 tarihleri arasında ilgili paydaşların desteğiyle İŞKUR Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu, TÜİK'le birlikte tespit edilen İlimizdeki 20+ istihdamlı tüm işyerlerinde uygulanmıştır. Bu kapsamda İlimizde 393 işyeri Kurumumuz personelince ziyaret edilerek doğru, güncel ve güvenilir bilgiler alınmaya çalışılmıştır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının hedefleri; işverenlerin güncel ve gelecekteki işgücü ihtiyaçlarını tespit etmek, açık işlerin alınarak karşılanmasını sağlamak, aranılan nitelikteki işgücünün temini için mesleki eğitim kurslarını ihtiyaca yönelik açılmasını planlamak, işgücü piyasasına yönelik politika ve faaliyetleri belirlemeye çalışmak olarak belirlenmiştir. Çalışma tamamlandıktan sonra 81 İl için ayrı ayrı veriler derlenerek raporlanmış ve kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Bu çerçevede hazırlanan 2016 yılı ''Düzce İşgücü Piyasası Analizi'' işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkındaki değerlendirmeler ile Kurumumuz personelince gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarını kapsamaktadır. Bu vesileyle bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize, emeği geçen Kurum personelimize ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür eder, tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını dilerim.

Hasan Ali SUBAŞI

İl Müdürü V.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
İÇİNDEKİLER v
TABLOLAR LİSTESİ vi
ŞEKİLLER LİSTESİ vii
KISALTMALAR viii
YÖNETİCİ ÖZETİ 11
GİRİŞ 13
BİRİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 14
1.1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 14
1.2. İŞKUR GÖSTERGELERİ 16
1.2.1. Kayıtlı İşsiz 17
1.2.2. Açık İşler 18
1.2.3. İşe Yerleştirmeler 20
1.2.4. Mesleki Eğitim Faaliyetleri 21
1.2.5. İşsizlik Ödeneği 23
İKİNCİ BÖLÜM 24
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 24
2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 26
2.1.1. İşyeri Verileri 26
2.1.2. Mevcut İstihdam 35
2.2. AÇIK İŞLER 39
2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 56
2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 64
SONUÇ 70
KAYNAKÇA 76
EKLER 77
Ek 1: 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu 77
Ek 2: Örnekleme Yapılan İller Listesi Ve Örnek Sayıları 85
Ek 3: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 87

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) **14**
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) **18**
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) **19**
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) **21**
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) **22**
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) **23**
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) **23**
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları 26
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 33
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 35
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 37
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 37
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 38
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı 40
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 40
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 44
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı 45
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi 47
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması 48
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı 49
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları 50
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı 50
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi 52
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 53
Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması 54
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 55
Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler 56
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı 58
Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 59
Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 62
Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 63
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 65
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 66
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 67
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 67

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 15
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 17
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 19
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 20
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı 27
Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 28
Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 29
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 29
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 30
Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 31
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 32
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 33
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 34
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 36
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 39
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 41
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 42
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 42
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 43
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 43
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 45
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 46
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 48
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 57
Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 57
Şekil 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 59
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 60
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 61
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 68
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 69

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TGÇM: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Düzce ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 56,6; İstihdam Oranı yüzde 51,7 ve İşsizlik Oranı yüzde 8,7 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Düzce ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumdadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Düzce ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 10 bin 374'dür. Bu sayının yüzde 48,5'i kadınlardan, yüzde 51,5'i de erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Düzce ilinde 7 bin 573 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 3 bin 687 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 46'sını kadınlar, yüzde 54'ünü ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslekler ise Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olmuştur. Düzce İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları bulunmaktadır. Toplam açılan programların yüzde 81,5'i bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş) ve Proses İşçisi meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Düzce İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 393'tür. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 12 sektörde tam sayım yapılmıştır. Düzce ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 24 bin 972 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 17 bin 922 çalışan erkeklerden, 7 bin 50 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 60,5'i, kadınların ise yüzde 68,8'i İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 63,5 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 107,1'dir. Düzce ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır.

Düzce ilinde açık iş oranı yüzde 3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Düzce ili açık iş oranı bakımından 1,5 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 11,1 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörüdür. Düzce ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre

dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 40,1'dir. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 4,3 ile Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. Düzce ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Ahşap Mobilya İmalatçısı, Brode Makinesi Operatörü/Brodeci, İnşaat Ustası, Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Zımpara Makinesi Operatörü (Ağaç), Beden İşçisi (Genel) ve Güvenlik Görevlisidir.

Düzce ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörlerinde eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü yüzde 58,3, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü yüzde 50 oranında eleman temininde güçlük çekmektedir. Düzce ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında; en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 36,4'ü söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Düzce ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla, Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri, Brode Makinesi Operatörü/Brodeci, Cnc Torna Tezgâhı Operatörü, Gaz Altı Kaynakçısı, Ahşap Mobilya İmalatçısı ve Manav meslekleri takip etmektedir. Düzce ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7 istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Düzce ilinde işverenlerin yüzde 24,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinden yüksek olup yüzde 6,4 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Düzce İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Düzce İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Düzce ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Düzce ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

1.1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TR42** olarak sınıflandırılan iller Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu ve Yalova'dır.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Düzce ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar/Göstergeler	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	49	44	10,2
2009	51,2	43,8	14,6
2010	52,7	45,6	13,43
2011	58,6	53	13,43
2012	56,3	51,5	8,5
2013	56,6	51,7	8,7

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Düzce iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Düzce ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli veri istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur. İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

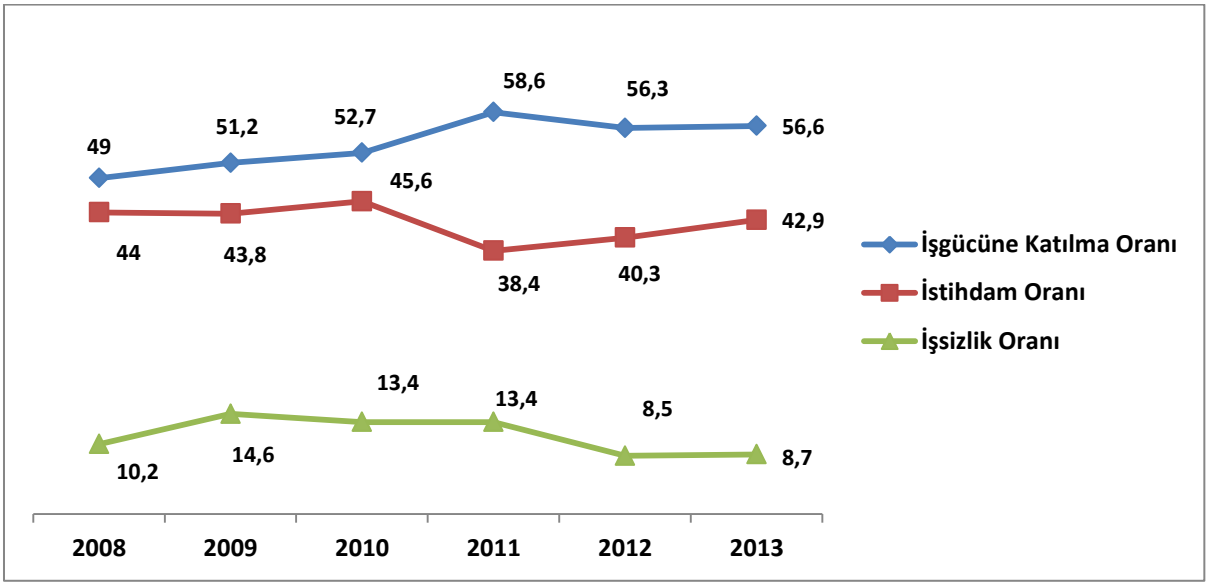

Kaynak: TÜİK

İşgücüne katılım oranı (İKO); bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder. Tablo 1 ve Şekil 1 incelendiğinde 2008'de yüzde 49,0 olan İKO'nun 2013 yılında yüzde 56,6'ya yükseldiği görülmektedir. Yıllar içerisinde artış gösteren İKO, 2011 yılında yüzde 58,6 oranla en yüksek seviyeye ulaşmıştır. 2012 yılında yüzde 2,3 oranda düşüş yaşanarak, yüzde 56,3'e gerilemiştir. İKO, 2013 yılında tekrar yükselişe geçmiş ve bir önceki yıla kıyasla 0,3 puan artarak yüzde 56,6 seviyesine ulaşmıştır.

İstihdam oranı; bir ekonomide istihdam edilen kişilerin 15 ve daha yukarı yaştaki nüfusa oranını göstermektedir. Genel ekonomi anlamında da çok önemli bir kavram olan istihdam oranı bir

başka deyişle; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı, istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurdur. Düzce ilinde istihdam oranı; 2008 yılında yüzde 44,0, 2009 yılında yüzde 43,8, 2010 yılında yüzde 45,6, 2011 yılında yüzde 53,8 oranla yıllar içerisinde artış göstermiştir. İstihdam oranı 2012 yılında, 2011 yılına göre yüzde 2,5 oranda düşüş göstermiş ancak 2013 yılında tekrar artış sergilemiştir.

İşgücü piyasasının en çok bilinen ve kamuoyu tarafından da üzerinde en çok durulan göstergesi işsizlik oranıdır. İşsizlik oranı; toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. Düzce ilindeki işsizlik oranı 2008 yılında yüzde 10,2'dir. İşsizlik oranının yıllar içerisindeki değişimi incelendiğinde; Türkiye'de küresel krizin etkilerinin en fazla hissedildiği 2009 yılında Düzce'nin de krizden etkilendiği görülmektedir. 2009 yılında işsizlik oranı bir önceki yıla kıyasla 4,4 puan artarak yüzde 14,6 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin işsizlik oranı aynı yıl yüzde 14,3'tür (TÜİK) ve Düzce ile yaklaşık aynı seviyededir. Düzce'de 2010 yılında işsizlik oranı, yüzde 1,2 oranda düşüş göstermiş; yüzde 13,4'e gerilemiştir. Bu noktada küresel krizin etkilerini minimize etmek ve işsizlik oranını aşağı çekmek için yürütülen politikalar sonuç vermiştir. 2011 yılında işsizlik oranı yüzde 3,8 oranda düşüş göstermiş yüzde 10'un altına gerilemiştir. 2012 yılında düşüş devam ederek yüzde 8,5 oranına kadar gerilemiştir. 2013 yılında ise bir önceki yıla kıyasla yüzde 0,2 puanlık artış görülmektedir.

1.2. İŞKUR GÖSTERGELERİ

Türkiye'nin son yıllarda sosyal politika alanında en önemli icracılarından biri olma yolunda ilerleyen İŞKUR ülkemizde işgücü piyasasının en yetkin aktörüdür. İşgücü piyasasında varlık gösteren tarafların yani işgücünü arz ve talep edenlerin piyasa kuralları çerçevesinde daha hızlı ve etkili şekilde bir araya getirilmesini, taraflar için de en uygun eşleştirmenin sağlanmasını misyon edinen İŞKUR her geçen gün aldığı başvuruları artırmakta ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan işsizlik sorununa karşı önemli katkılar sunmaktadır. Alanında gerçekleştirdiği faaliyetlerin zorunlu kıldığı istatistik mevcudu hem İŞKUR'un hem de ülkemizin önemli bir edinimidir. Bu istatistikler Türkiye genelinde başvuruları, kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsizlerin cinsiyet, yaş, meslek gibi özelliklerini ve açık işlerin sektörel ve mesleki dağılımlarını içermesi açısından önemli göstergelerdendir.

Bu bölümde İŞKUR'un veri tabanında yer alan; İŞKUR'a yapılan başvuru verileri, kayıtlı işsiz verileri, açık iş verileri, işe yerleştirme verileri, kurs ve kursiyer verileri ve işsizlik ödeneğinden yararlananlar incelenecektir. İşgücü piyasasında aktif rol oynayan İŞKUR kayıtları, piyasa hakkında bilgi edinmek isteyenler için önemli göstergelerdir.

1.2.1. Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Düzce ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

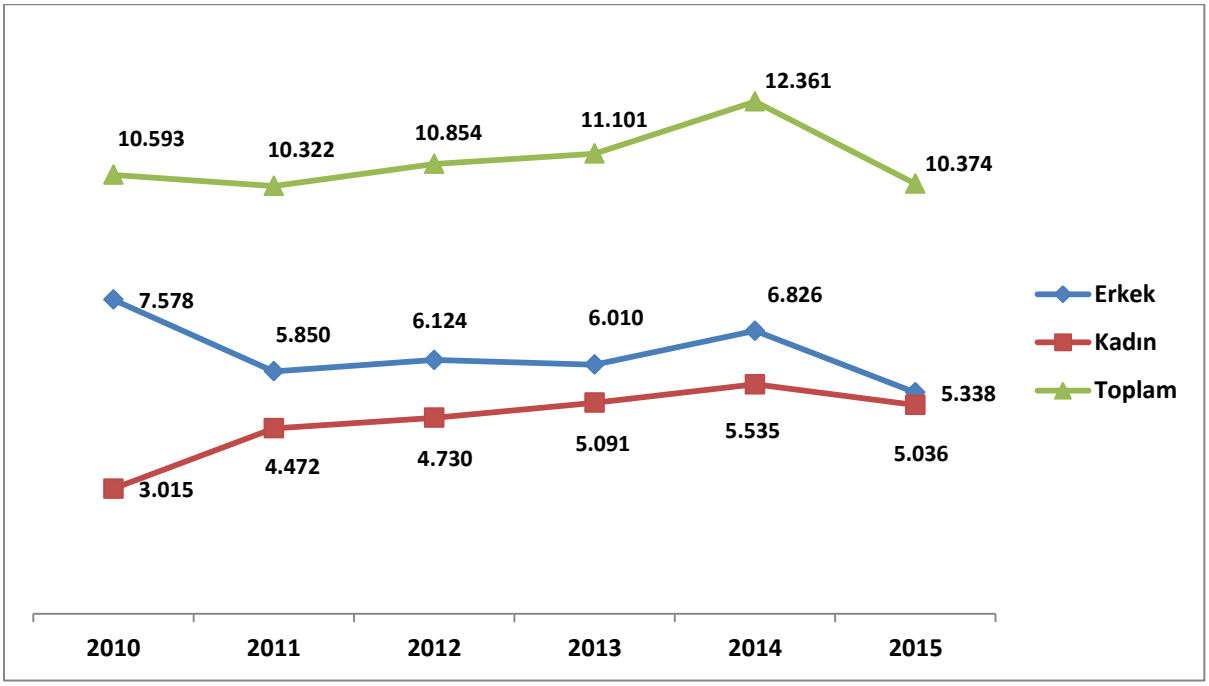

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Düzce ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 10 bin 593 kişinin 7 bin 578'İ erkeklerden, geri kalan 3 bin 15 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 10 bin 374 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 3 bin 15 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yüzde 67 oranında artışla 5 bin 36'ya yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha

fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Düzce işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	**1.991**
Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler Ve İlgili İşçiler	**465**
Beden İşçisi (Temizlik)	**405**
Makineci (Dikiş)	**344**
Proses İşçisi	**313**
Temizlik Görevlisi	**280**
Satış Danışmanı	**277**
Ön Muhasebeci	**269**
Büro Memuru (Genel)	**258**
Sekreter	**230**
Diğer Meslekler	**5.542**
Genel Toplam	**10.374**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Düzce ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Düzce ilinde Kuruma kayıtlı bin 991 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Diğer Terziler ve Beden İşçisi (Temizlik) gibi nitelik gerektirmeyen meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Makineci (Dikiş,) Proses İşçisi, Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Ön Muhasebeci, Büro Memuru (Genel), Sekreter meslekleri izlemiştir. Düzce ilinde işsiz olarak kayıt olan kişiler içerisinde ilk sıralarda Makineci (Dikiş), Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler Ve İlgili İşçiler gibi mesleklerin yer alması özellikle Düzce ilinde tekstil sanayinin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır.

1.2.2. Açık İşler

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri ''açık iş'' olarak adlandırılmaktadır. Açık pozisyonlara ivedilikle uygun elemanların bulunması, işverenler açısından üretim sürecinde oldukça önemlidir. İŞKUR'un tanınırlığının, personel sayısının artması ve hizmetlerinin çeşitlenmesiyle birlikte işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmıştır. İşgücü piyasasında aktif rol oynayan İŞKUR etkin işyeri ziyaretleri neticesinde işverenler tarafından arama kanalları arasında tercih edilir hale gelmiştir. Etkin işgücü piyasası talep araştırmaları ile de bu artışın devam edeceği söylenebilir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

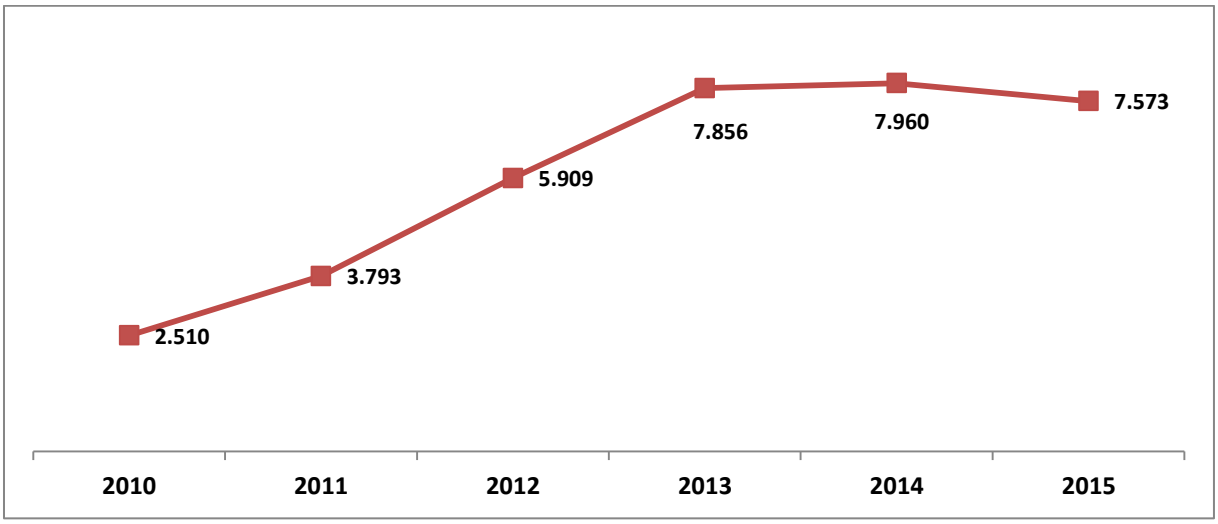

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 2 bin 510 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 7 bin 573 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	**2.050**
Makineci (Dikiş)	**512**
Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler Ve İlgili İşçiler	**393**
Konfeksiyon İşçisi	**323**
Fındık İşleme İşçisi	**303**
Proses İşçisi	**262**
Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı	**154**
Gaz Altı Kaynakçısı	**154**
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	**141**
Diğer Meslekler	**3.281**
Genel Toplam	**7.573**

Kaynak: İŞKUR

Düzce ilinde 2015 yılında 7 bin 573 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi benzer şekilde ilk 3 sırada Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş), Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler meslekleri yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri Konfeksiyon İşçisi, Fındık İşleme İşçisi, Proses İşçisi, Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı, Gaz Altı Kaynakçısı, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi meslekleri takip etmiştir.

1.2.3. İşe Yerleştirmeler

İŞKUR tarafından işe yerleştirme verileri 2010 ve 2015 yılı arası incelendiğinde 2013 yılına kadar artan bir ivmeyle yükseliş yaşandığı görülmektedir. İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

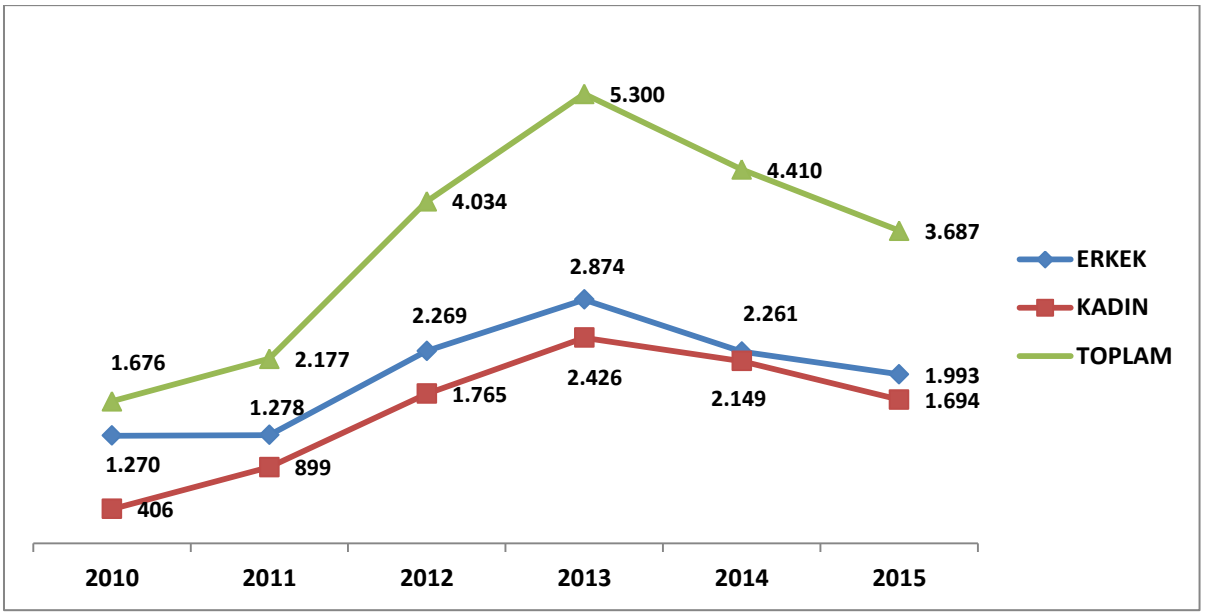

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 676 olan Düzce ilinde işe yerleştirilenlerin bin 270'i erkeklerden, geri kalan 406 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2013 yılına değin artış göstermiştir. 2015 yılında Düzce ilinde 3 bin 687 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 54'ünü erkekler, yüzde 46'sını ise kadınlar oluşturmaktadır.

Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	**846**
Makineci (Dikiş)	**452**
Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler Ve İlgili İşçiler	**358**
Konfeksiyon İşçisi	**247**
Fındık İşleme İşçisi	**217**
Proses İşçisi	**143**
Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı	**142**
Çorap Örme Makinesi Operatörü	**81**
Ahşap Mobilya İmalatçısı	**75**
Plastik İşlemeci	**66**
Diğer Meslekler	**1.060**
Genel Toplam	**3.687**

Kaynak: İŞKUR

Düzce ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği öne çıkmıştır. Düzce ili için Beden İşçisi (Genel) mesleğinde; en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 3 bin 687 işe yerleştirmenin 846'sı bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Makineci (Dikiş), Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler Ve İlgili İşçiler, Konfeksiyon İşçisi, Fındık İşleme İşçisi, Proses İşçisi, Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı, Çorap Örme Makinesi Operatörü, Ahşap Mobilya İmalatçısı, Plastik İşlemeci takip etmektedir.

1.2.4. Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Düzce ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Aktif İşgücü Programları									Toplum Yararına Program	
Yıllar	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mes. Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Prog. Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	**41**	**855**	**207**	**730**	**6**	**157**	**254**	**1.742**	**39**	**2.675**
2014	**25**	**543**	**32**	**460**	**8**	**201**	**65**	**1.204**	**4**	**736**
2013	**33**	**849**	**65**	**470**	**4**	**100**	**102**	**1.419**	**10**	**445**
2012	**73**	**1.891**	**39**	**203**	**0**	**0**	**112**	**2.094**	**16**	**377**
2011	**35**	**811**	**37**	**147**	**0**	**0**	**72**	**958**	**5**	**93**
2010	**35**	**811**	**9**	**9**	**2**	**40**	**46**	**860**	**5**	**162**

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam 254 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan bin 742 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 46 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının 254'e çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 860 iken 2015 yılında bin 742 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 9 programın açıldığı ve bu programlardan 9 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında 207 program açılmış ve 730 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2010 yılında 35 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 811 kişi yararlanmıştır. 2015 yılında ise 41 mesleki kurs açılmış ve bu kurslardan 855 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 2 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 6'ya yükselmiş ve katılımcı sayıları da 40'dan 157'ye yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dâhilinde ise 2015 yılında 39 program düzenlenmiş olup bu programlardan 2 bin 675 kişi faydalanmıştır.

1.2.5. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Düzce ilinde 2015 yılında toplam 7 bin 285 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 4 bin 28'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneğine Başvuranlar	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
2015	**7.285**	**4.028**
2014	**6.021**	**3.321**
2013	**5.729**	**3.219**
2012	**4.430**	**2.747**
2011	**2.614**	**2.084**
2010	**2.983**	**2.441**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	**609**
Makineci (Dikiş)	**183**
Proses İşçisi	**154**
Beden İşçisi (Temizlik)	**135**
Şoför-Yük Taşıma	**105**
Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler Ve İlgili İşçiler	**104**
Büro Memuru (Genel)	**103**
Satış Danışmanı	**96**
Ön Muhasebeci	**92**
Temizlik Görevlisi	**59**
Diğer Meslekler	**4.028**

Kaynak: İŞKUR

Düzce ili işgücü piyasası içinde Beden İşçisi (Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk sırada yer almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden

İşçisi (Genel) mesleğinde 609 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken Makineci (Dikiş) mesleğinde bu sayı 183 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Proses İşçisi, Beden İşçisi (Temizlik), Şoför-Yük Taşıma, Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler Ve İlgili İşçiler, Büro Memuru (Genel), Satış Danışmanı, Ön Muhasebeci, Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü

Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

2.1. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Düzce ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Düzce ilinde 393 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 24 bin 972 çalışan tespit edilmiştir.

2.1.1. İşyeri Verileri

Düzce ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Düzce ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	**155**
Toptan ve perakende ticaret	**81**
İnşaat	**53**
Ulaştırma ve depolama	**33**
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	**24**
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	**16**
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	**10**
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	**8**
Eğitim	**6**
Diğer hizmet faaliyetleri	**5**
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	**1**
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	**1**
Genel Toplam	**393**

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Düzce ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 39,4'ü İmalat sektöründe yer almaktadır. Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme verilerinde İmalat sektörünün Düzce ili için önemi ortaya çıkmıştır. Diğer bir ifadeyle İmalat sektörü Düzce ili için önde gelen bir sektör durumundadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30,7'dir. Bu

durumda Düzce ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Araştırma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 20,6'sı Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, yüzde 13,5'i İnşaat, yüzde 8,4 Ulaştırma ve depolama, yüzde 6,1'i Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, yüzde 4,1'i İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinden oluşmaktadır. Toplam içinde diğer sektörlerin oranlarının düşük olduğu görülmektedir. Düzce ilinin büyüklüğü göz önüne alınırsa diğer sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinin 20 çalışandan az çalışanı bulunduğundan araştırma kapsamına girebilen az işyeri olması normal karşılanmalıdır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı

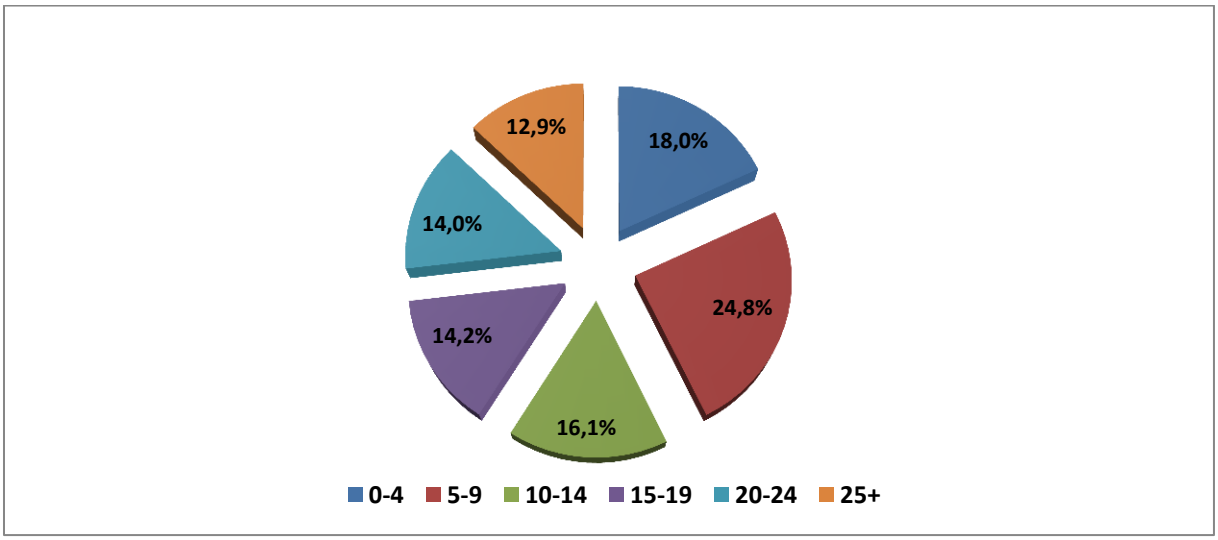

Kaynak: İPA 2016

Şekil 5'te görüldüğü üzere Düzce ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 24,8'i 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 16,1'dir. İşyerlerinin yaklaşık beşte üçü 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 4 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde işyerlerinin yaş grupları arasında dengeli bir dağılım söz konusudur.

Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

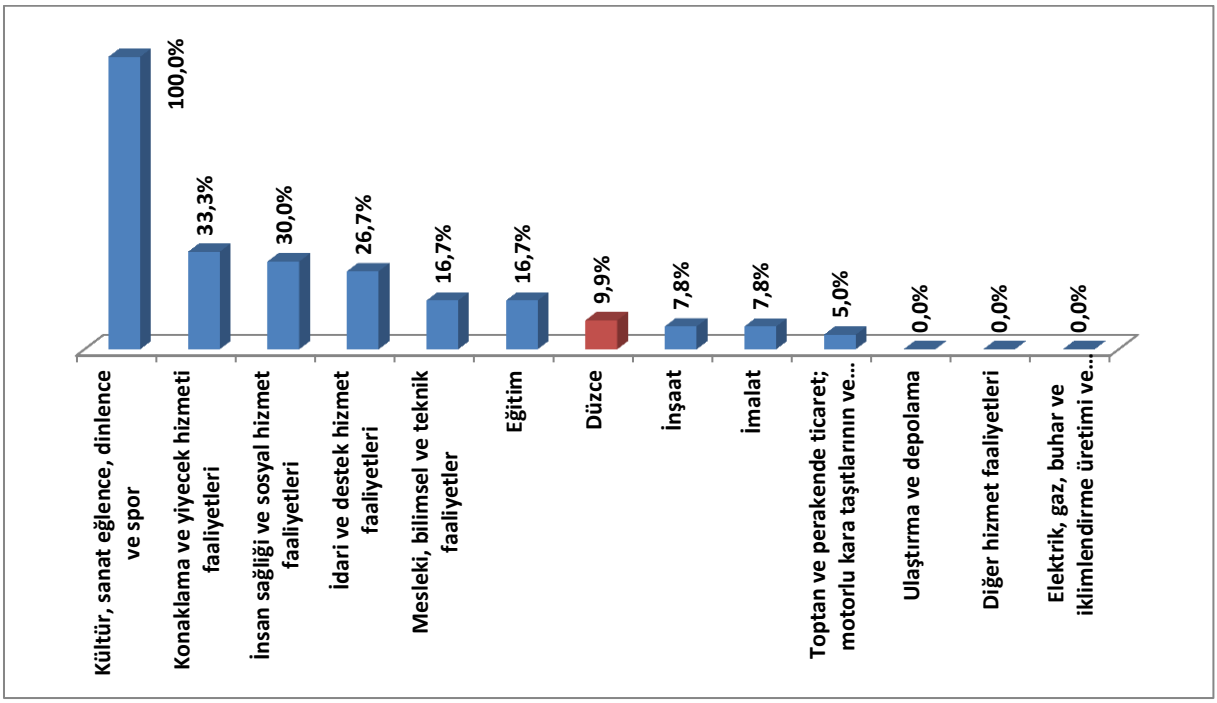

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 9,9'unda part-time çalışma uygulanmaktadır. Düzce ilinde Kültür sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Kültür sanat eğlence, dinlence ve spor Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 100 ile birinci sırada yer almıştır. Düzce ilinde ikinci sırada Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 33,3'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 30 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü yer alırken dördüncü sırada yüzde 26,7 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri yer almaktadır. Bu sektörlerde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Ulaştırma ve depolama, Diğer hizmet faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı faaliyetleri gibi sektörlerde part-time çalışma uygulama eğilimi daha az bulunmaktadır. Çalışma şartları ve ücret düzeyi işgücünü, part-time çalışma yönünde sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

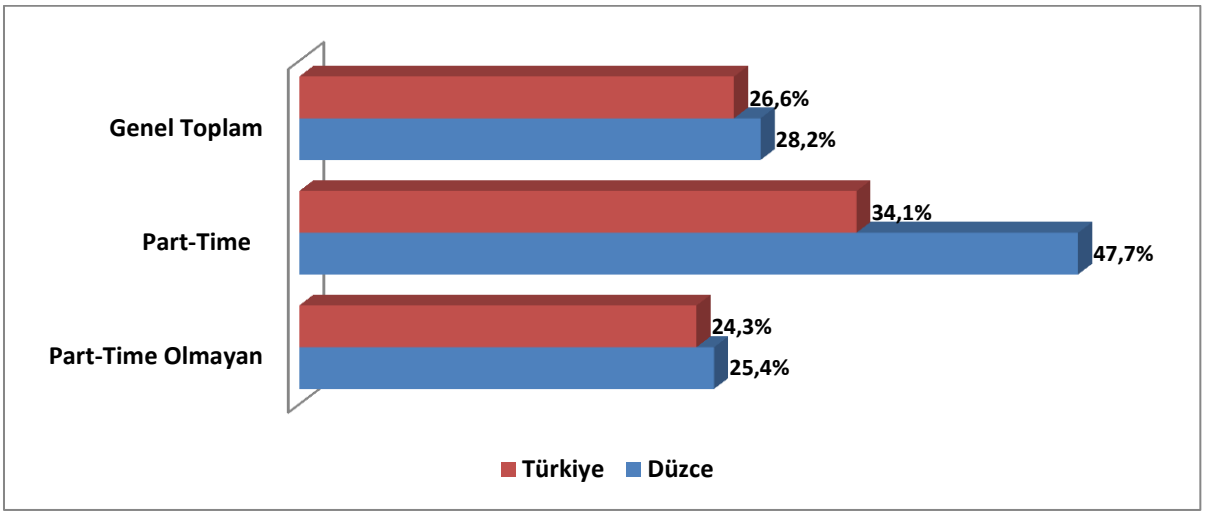

Kaynak: İPA 2016

Esnek çalışma çocuk vs. vurgula Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Düzce ilinde bu oran yüzde 28,2 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Düzce ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 47,7 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 25,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma uygulamayan işyerlerinde yüzde 24,3'tür. Düzce ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye genelinin tersi bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

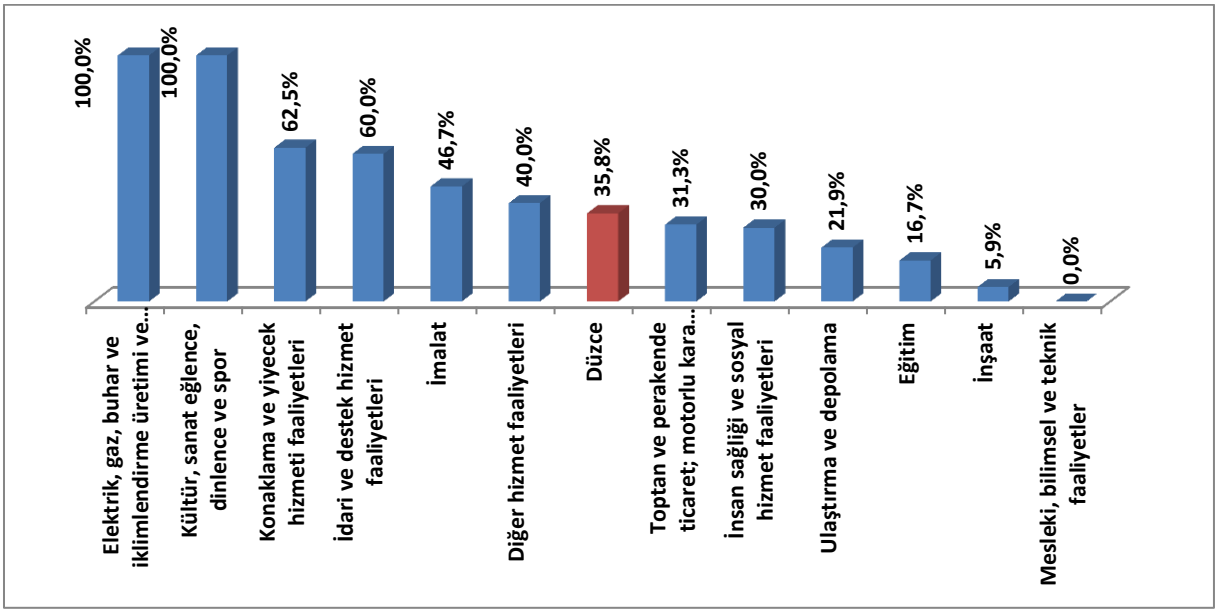

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde işyerlerinin yüzde 35,8'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Düzce ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı tüm işyerlerinde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak bu sektörlerdeki işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe vardiyalı çalışma uygulayan işyeri bulunmamaktadır. İnşaat sektörü ise vardiyalı çalışmayı az uygulayan sektör olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Düzce ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, İmalat, Diğer hizmet faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

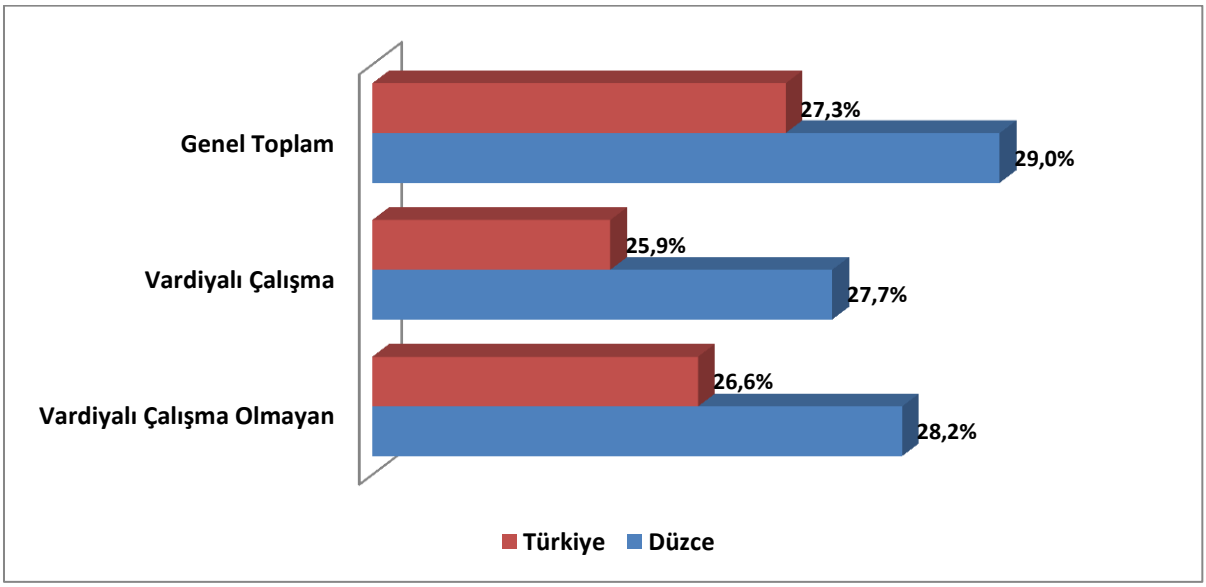

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 27,3'si kadın, yüzde 72,7'si ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 28'ye yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Düzce ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 28,2'sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 4 çalışandan 1'i kadın 3'ü erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Düzce ilinde belirgin bir fark bulunmamaktadır.

Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

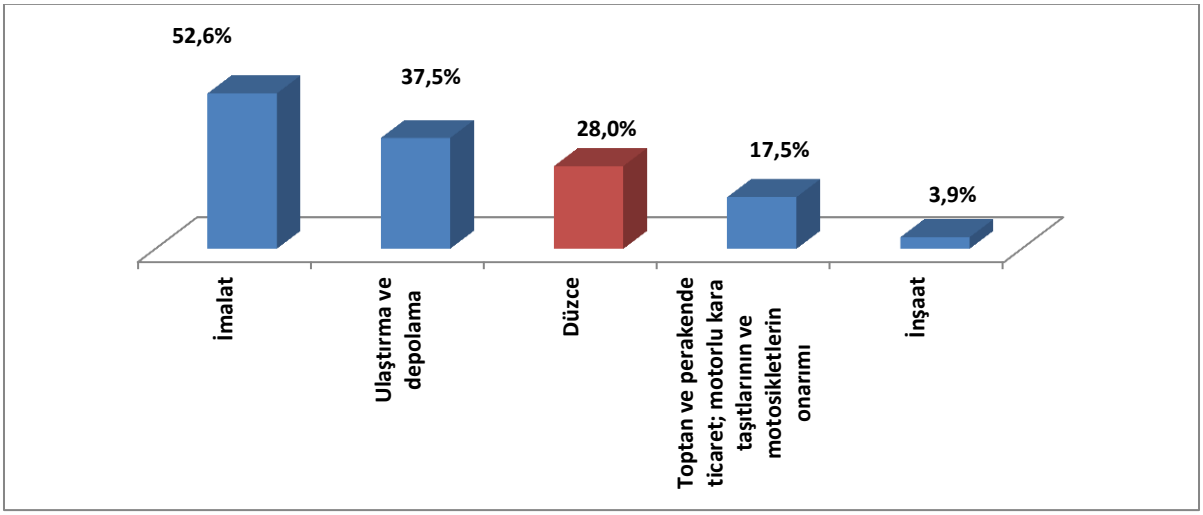

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde 14 sektörden 4 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 52,6'sı ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 37,5 ile Ulaştırma ve depolama sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Düzce ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta ve Düzce ilinde olduğu gibi ilk sıradaki sektör olarak yüzde 55 ile İmalat ve ikinci sırada yüzde 30,1 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ön plana çıkmaktadır.

İhracat yapan sektörler incelenirken, daha önce İmalat sektörünün Düzce ili için söylenen, öncü sektör olma hususu akıllara gelmektedir. Düzce ilinde bulunan işgücü için İmalat sektöründe

istihdam edilme hususu önemli ağırlık oluşturmaktaydı. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

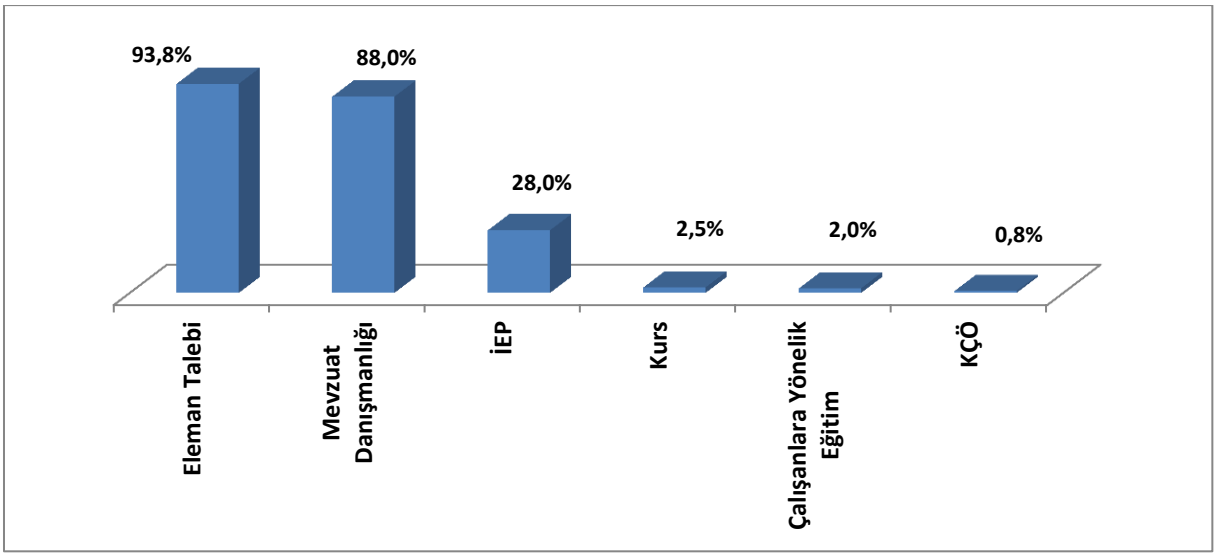

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 62,4'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Düzce ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 93,8'i İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 88'i mevzuat danışmanlığı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Düzce ilinde yüzde 28 oranında kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

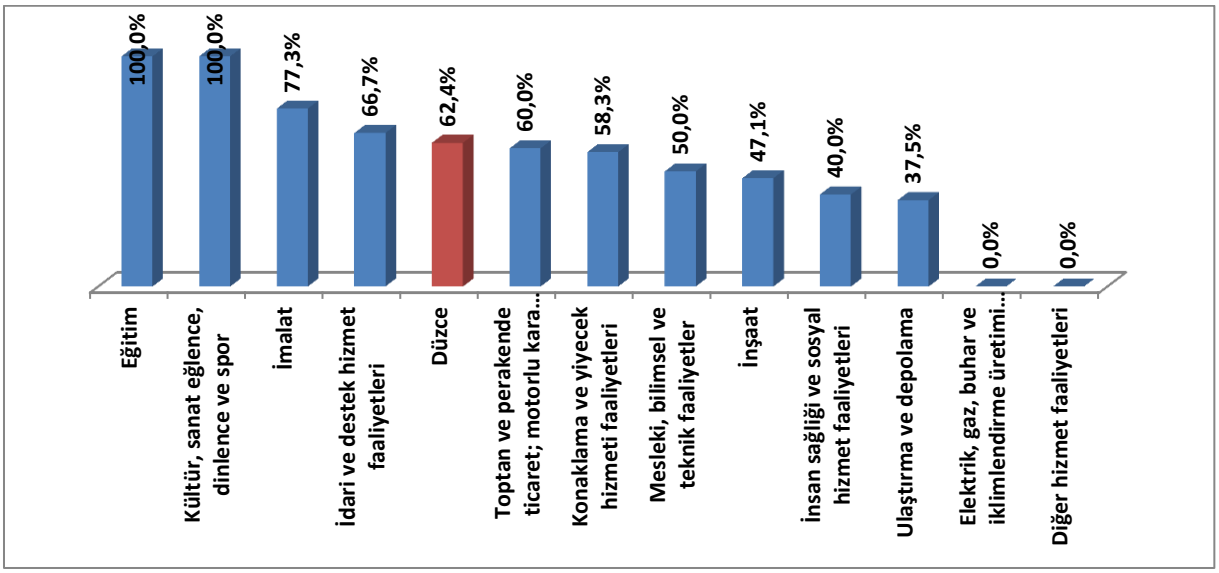

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Eğitim, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Az oranda faydalanan sektörler ise İnşaat, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Ulaştırma ve depolama sektörleri olmuştur. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri bulunmamaktadır.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Satır Etiketleri	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danış.
İmalat	4,2%	97,5%	31,9%	0,8%	5,0%	89,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	0,0%	91,7%	20,8%	0,0%	0,0%	75,0%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	95,8%	20,8%	0,0%	0,0%	93,8%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	100,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyet.	0,0%	92,9%	21,4%	0,0%	0,0%	78,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	90,0%	20,0%	0,0%	0,0%	80,0%
Eğitim	0,0%	83,3%	33,3%	16,7%	0,0%	66,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	75,0%	75,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	2,0%	93,8%	28,0%	0,8%	2,5%	88,0%

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde Eğitim, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır.

Çalışma kapsamında en fazla işyeri bulunan İmalat sektöründeki işyerleri İŞKUR'un en fazla eleman talebi hizmetinden faydalanmıştır. Bu sektörün mevzuat danışmanlığından yararlanma oranı yüzde 89,9'dur. Son yıllarda firmalar açısından önemi oldukça artan İşbaşı eğitim programından yararlanma oranı yüzde 31,9'dur. Tüm sektörler arasında Çalışanlara yönelik eğitim talebi bir tek bu sektörden gelmiştir.

İnşaat sektörü İŞKUR hizmetlerinden en fazla yüzde 91,7 oranla Eleman Talebi alanında faydalanmıştır. Bu sektörün Mevzuat Danışmanlığından yararlanma oranı yüzde 75'tir. Toptan ve perakende ticaret sektöründe Eleman Talebinden yararlanma oranı yüzde 95,8, Mevzuat Danışmanlığından yararlanma oranı yüzde 93,8 ve İşbaşı Eğitim Programından faydalanma oranı ise yüzde 20,8'dir. Bu sektörde diğer hizmetlerden faydalanılmamıştır.

Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR'dan Eleman temininde bulunmuş ve İşbaşı Eğitim Programından faydalanmıştır. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı Mevzuat Danışmanlığından faydalanmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin Eleman Temininde bulunma ve İşbaşı Eğitim Programından faydalanma oranı yüzde 75'tir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

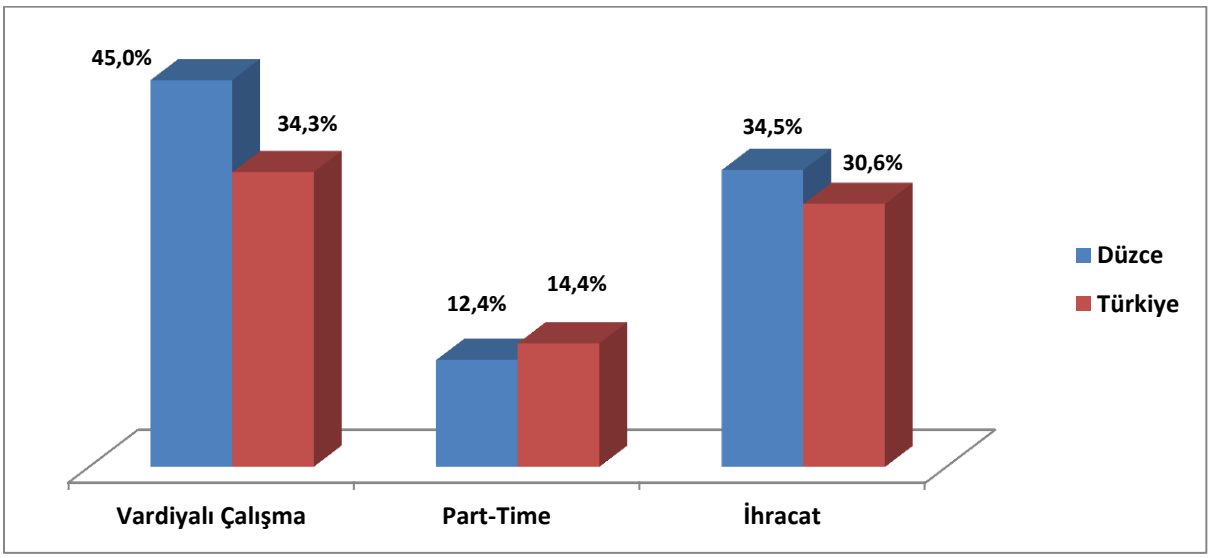

Kaynak: İPA 2016

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Düzce ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma uygulayan işyerlerinin yüzde 34,3'ü İŞKUR hizmetlerinden yararlanmakta iken Düzce ilinde bu oran yüzde 45'tir. Part-time çalışma uygulayan işyerlerinin İŞKUR Hizmetlerinden yararlanma oranı Türkiye genelinde yüzde 14,4 Düzce ilinde ise 12,4'tür. İhracat yapan işyerlerinde ise yararlanma oranı Türkiye genelinde yüzde 30,6 ve il genelinde 34,5'tir.

2.1.2. Mevcut İstihdam

Düzce ilinde araştırma kapsamına dâhil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Düzce ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 24 bin 972 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 17 bin 922 çalışan erkeklerden, 7 bin 50 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	10.835	4.851	15.687
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi	46	8	54
İnşaat	1.432	96	1.528
Toptan ve perakende ticaret	2.044	572	2.616
Ulaştırma ve depolama	1.242	84	1.325
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	583	345	928
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	149	64	213
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.164	549	1.713
Eğitim	102	162	264
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	227	281	508
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	12	4	16
Diğer hizmet faaliyetleri	86	34	120
Genel Toplam	17.922	7.050	24.972

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Düzce ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Düzce ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 60,4 oranında, kadınlarda ise yüzde 68,8 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 39,6'lık ve yüzde 31,2'lik

oranlarda diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 62,8 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde Eğitim ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

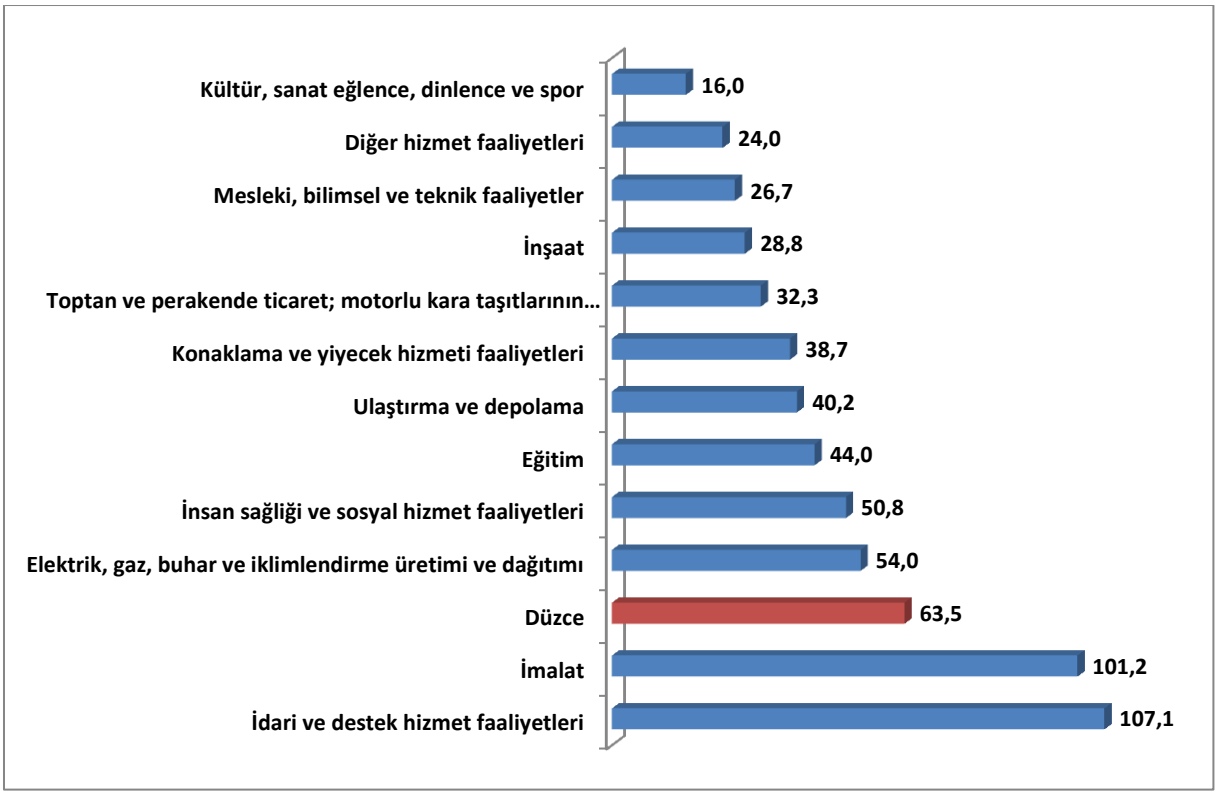

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Düzce ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 63,5 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 107,1; ikinci sırada bulunan İmalat sektöründe 101,2 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektörünün Düzce ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. İmalat sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün ikinci sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da Tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.029	725	1.754
Hizmet Ve Satış Elemanları	1.705	610	2.315
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.554	1.138	2.692
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çal.	38	6	44
Profesyonel Meslek Mensupları	787	500	1.287
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5.366	1.164	6.530
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı.	1.140	186	1.326
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	5.886	2.643	8.529
Yöneticiler	417	78	494
Genel Toplam	17.922	7.050	24.972

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 34,2'si, erkek çalışanların yüzde 32,8'i ve kadın çalışanların yüzde 37,5'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 26,1 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 57,7 oranında erkeklerin, yüzde 42,3 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Düzce ilinin sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	2.283	1.383	3.666
5-9	2.856	2.000	4.856
10-14	2.815	1.152	3.967
15-19	2.460	950	3.410
20-24	3.016	827	3.843
25+	4.492	738	5.231
Genel Toplam	17.922	7.050	24.972

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı büyüdükçe toplam çalışanlar içerisinde kadınların oranında genelde azalma meydana gelmesidir. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde

37,7'sini kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 41,2'; 10-14 yaş için yüzde 29; 15-19 yaş için yüzde 27,9 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 21,5 ile biraz daha yüksek olmakla birlikte 25+ yaş için yüzde 14,1 olarak gerçekleşmiştir.

25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 12,9'dur. Ancak toplam işyerleri içindeki payı az olmasına rağmen toplam çalışanların yüzde 20,9'u 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilmektedir.

Tablo 13'de ise Düzce ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Erkekler arasında en fazla çalışanı olan meslekler; Plastik Mamuller İmal İşçisi, Şoför-Yük Taşıma, Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Ahşap Mobilya İmalatçısı, Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İş., Tır-Çekici Şoförü, Metal Levha İşçisi ve Garson (Servis Elemanı)'dır. Kadınlarda en fazla çalışanı olan meslekler ise; Makineci (Dikiş), Temizlik Görevlisi, Dikiş Makinesi Operatörü-Kum., Yıpratmacı (Tekstil), Konfeksiyon İşçisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi, Ön Muhasebeci, Kalite Kontrolcü-Tekstil, Dış Lastik Hazırlama İşçisi ve Büro Memuru (Genel)'dir.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Plastik Mamuller İmal İşçisi	**Makineci (Dikiş)**	**Plastik Mamuller İmal İşçisi**
Şoför-Yük Taşıma	**Temizlik Görevlisi**	**Temizlik Görevlisi**
Temizlik Görevlisi	**Dikiş Makinesi Operatörü-Kum.**	**Şoför-Yük Taşıma**
Güvenlik Görevlisi	**Yıpratmacı (Tekstil)**	**Makineci (Dikiş)**
Metal Mamuller Montaj İşçisi	**Konfeksiyon İşçisi**	**Metal Mamuller Montaj İşçisi**
Ahşap Mobilya İmalatçısı	**Metal Mamuller Montaj İşçisi**	**Dikiş Makinesi Operatörü-Kum.**
Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İş.	**Ön Muhasebeci**	**Güvenlik Görevlisi**
Tır-Çekici Şoförü	**Kalite Kontrolcü-Tekstil**	**Ahşap Mobilya İmalatçısı**
Metal Levha İşçisi	**Dış Lastik Hazırlama İşçisi**	**Konfeksiyon İşçisi**
Garson (Servis Elemanı)	**Büro Memuru (Genel)**	**Proses İşçisi**

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde genelde en fazla çalışanı olan meslekler; Plastik Mamuller İmal İşçisi, Temizlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Makineci (Dikiş), Metal Mamuller Montaj İşçisi, Dikiş Makinesi Operatörü-Kum., Güvenlik Görevlisi, Ahşap Mobilya İmalatçısı, Konfeksiyon İşçisi, Proses İşçisi şeklinde sıralanmaktadır.

2.2. AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

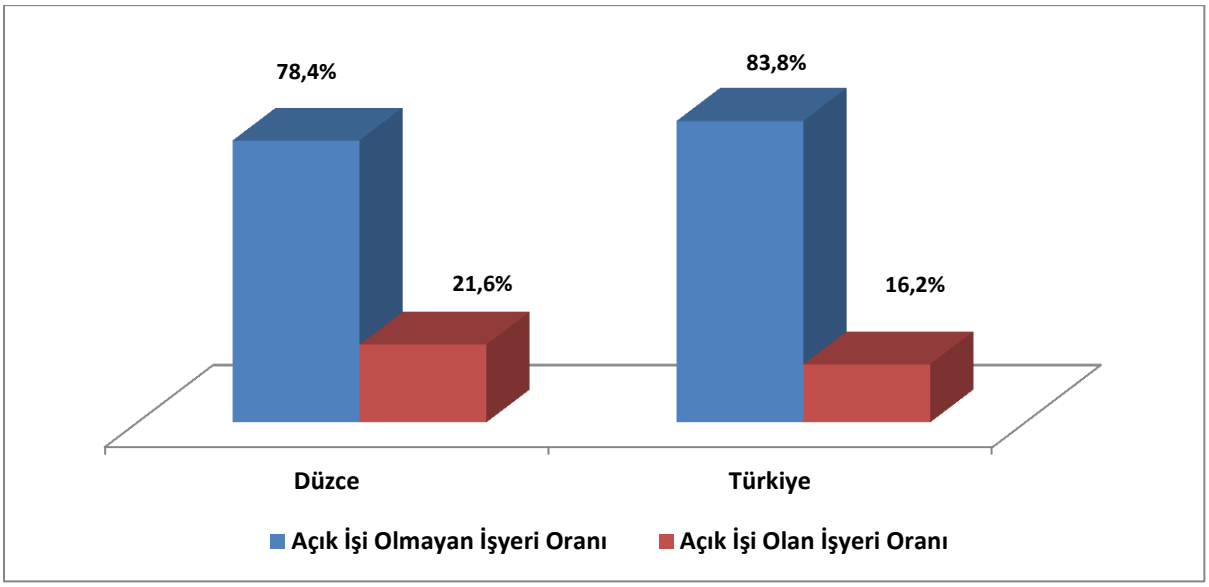

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 21,6'sında açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre yüksek olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Düzce ilinde 85 işyerinden 774 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
İmalat	629
İnşaat	32
Toptan ve perakende ticaret	53
Ulaştırma ve depolama	19
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	17
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14
Eğitim	1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Diğer hizmet faaliyetleri	2
Genel Toplam	774

Kaynak: İPA 2016

Düzce ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 774 kişilik açık işin yüzde 81,3'üne tekabül eden 629 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İnşaat, Toptan ve perakende ticaret, Ulaştırma ve depolama, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleridir.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İş Verme Oranı
İmalat	3,9%	28,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%
İnşaat	2,1%	7,8%
Toptan ve perakende ticaret	2,0%	25,0%
Ulaştırma ve depolama	1,4%	9,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,8%	20,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,8%	13,3%
Eğitim	0,4%	16,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1,0%	30,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	11,1%	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	1,6%	20,0%
Genel Toplam	3,0%	21,6%

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Düzce ilinde açık iş oranı yüzde 3 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Düzce ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 97 kişilik dolu kadronun yanında 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 11,1 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında ise yine Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin tamamında açık iş bulunmaktadır. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe açık iş verme oranı yüzde 30'dur. En fazla işyeri sayısına sahip olan imalat sektörünün açık iş verme oranı ise 28,6'dır.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

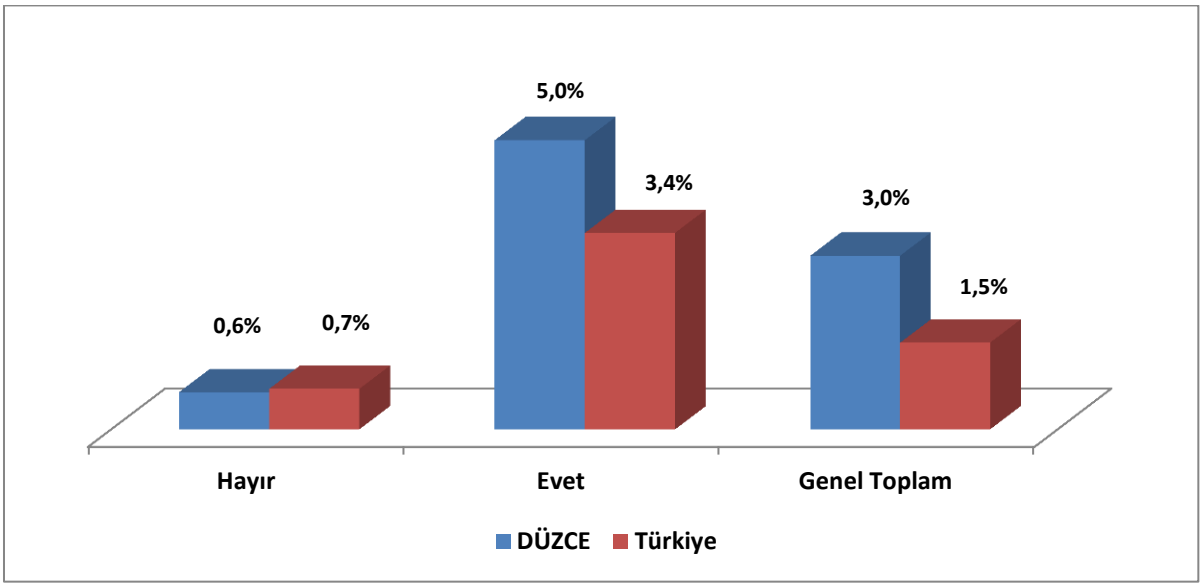

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 5; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,6 olarak gerçekleşmiştir. Düzce ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı Türkiye ortalamasının üstünde iken teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

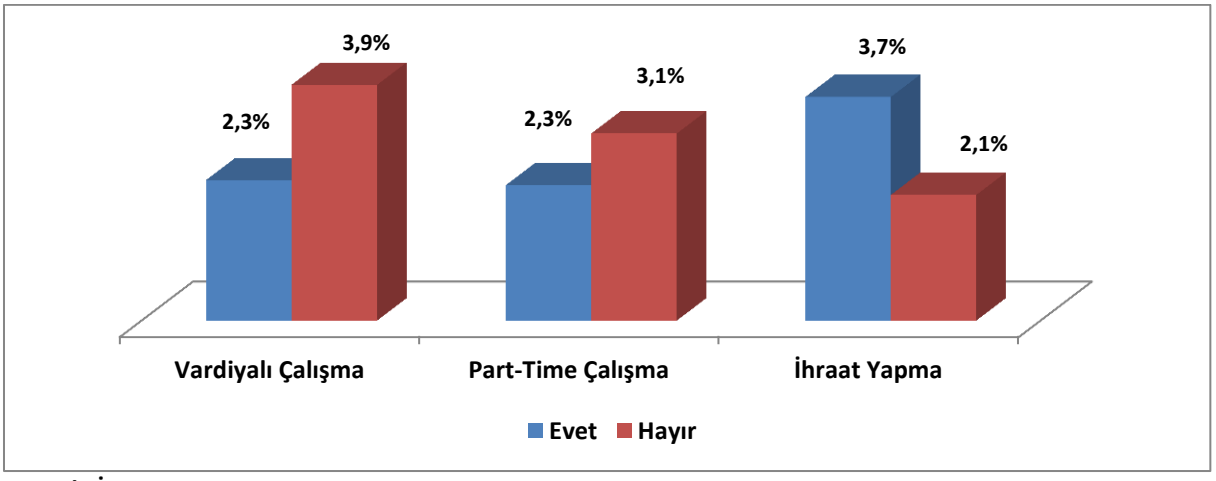

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,3, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 3,9 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 2,3, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 3,1'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 3,7, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,1 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

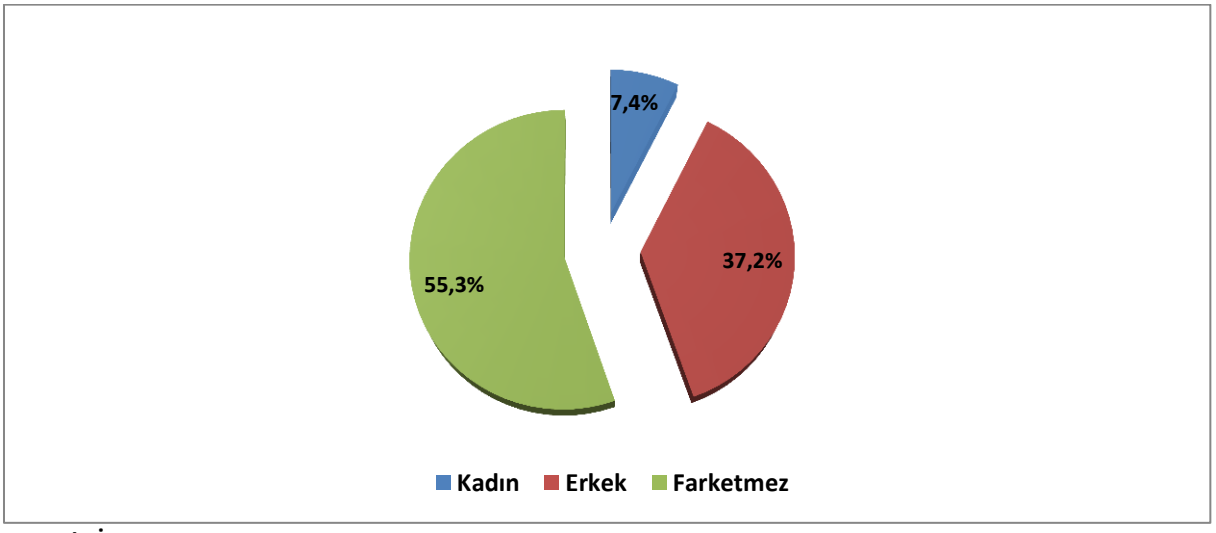

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Düzce ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 37,2'sinde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 7,4 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 55,3 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına

yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

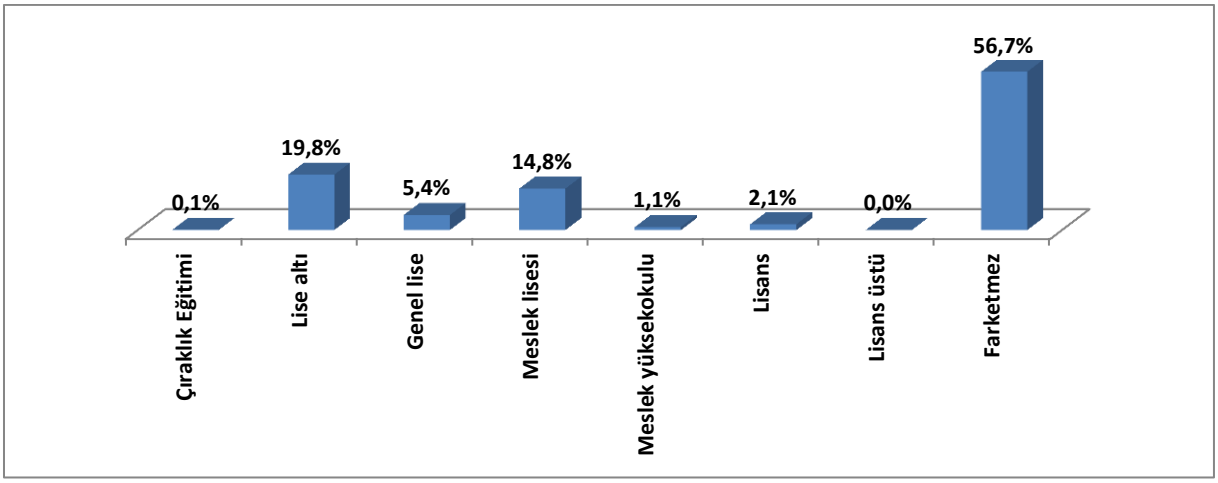

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Düzce ilindeki açık işlerin yüzde 56,7'sinde eğitim durumunun önemli olmadığı görülmektedir. Açık işlerinde eğitim durumunun lise altı seviyesinde yeterli olduğunu belirten işyerlerinin oranı yüzde 19,8 iken meslek lisesi olarak belirtenlerin oranı ise yüzde 14,8'dir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

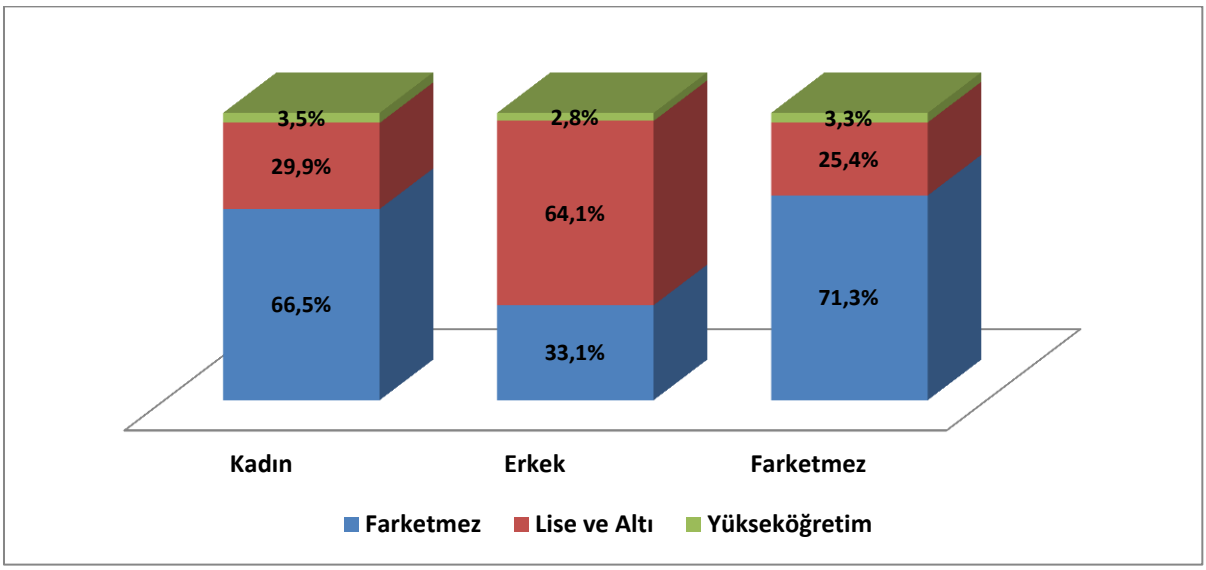

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere fark etmez seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha

fazla oranda fark etmez seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca yükseköğretim seviyesinde de kadın işgücü için bir talebi yüzde 3,5 seviyesinde kalmıştır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihi ile aynı seviyelerdedir. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Düzce ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Farketmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
İmalat	**59,2%**	**39,4%**	**1,4%**
İnşaat	**61,3%**	**32,3%**	**6,5%**
Toptan ve perakende ticaret	**15,4%**	**65,4%**	**19,2%**
Ulaştırma ve depolama	**72,2%**	**27,8%**	**0,0%**
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	**52,9%**	**47,1%**	**0,0%**
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	**92,3%**	**7,7%**	**0,0%**
Eğitim	**0,0%**	**0,0%**	**100,0%**
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	**20,0%**	**40,0%**	**40,0%**
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	**100,0%**	**0,0%**	**0,0%**
Diğer hizmet faaliyetleri	**0,0%**	**100,0%**	**0,0%**
Genel Toplam	**56,7%**	**40,2%**	**3,1%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işi olan işyerlerinin sektörlere göre talep edilen eğitim düzeyi incelendiğinde yüzde 56,7 ile fark etmez seçeneği öne çıkmaktadır. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü açık işlerinin tamamında eğitim düzeyi tercihinde bulunmamıştır. Bu durum açık işlerine yükseköğretim düzeyinde de lise altı seviyesinde de başvuru olsa fark etmeyeceği anlamına gelmektedir. Bu durum bu işlerin nitelik gerektirmeyen meslekler olduğu anlamına da gelmektedir.

Açık işlerinde Lise ve Altı seviyede eğitim talebinde bulunan işyerlerinin oranı yüzde 40,2 'dir. Diğer hizmet faaliyetleri sektörü açık işlerinin tamamında Lise ve Altı seviyede eğitim talebinde bulunmuştur. Bu sektörü yüzde 65,4 ile Toptan ve perakende ticaret, yüzde 47,1 ile Konaklama ve

yiyecek hizmeti faaliyetleri, yüzde 40 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, yüzde 39,4 ile İmalat sektörleri izlemektedir.

Eğitim sektörü açık işlerinin tamamında Yükseköğrenimi tercih etmektedir. Bu sektörde çalışılan meslekler Öğretmen vb. gibi meslekler olduğundan normal karşılanmalıdır. Eğitim seviyesinin yüksek tercih edildiği bir diğer sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir. İmalat sektöründe Yükseköğrenim oranı yüzde 1,4'tür. Bu oran fabrikalarda ihtiyaç duyulan beyaz yaka oranını vermektedir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

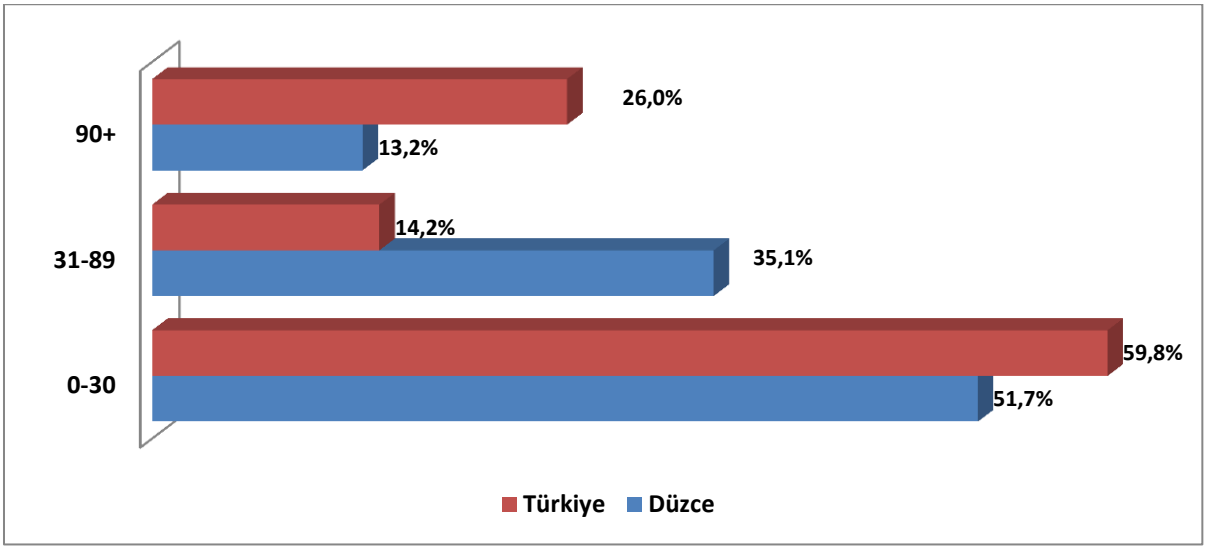

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Düzce ilinde açık işlerin yüzde 51,7'si 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha düşük tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 35,1'dir. Bu oran da Türkiye geneline göre çok yüksek gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında bu sefer Düzce'de gerçekleşen oran Türkiye geneline göre düşük kalmıştır. Yani Düzce ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
0-30	80,7%	56,6%	44,5%	51,7%
31-89	1,8%	16,8%	52,0%	35,1%
90+	17,5%	26,6%	3,5%	13,2%

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 80,7 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 56,6 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi yüzde 1,8 iken erkeklerde yüzde 16,8 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde erkekler kadınlara nazaran daha ön plandadır.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

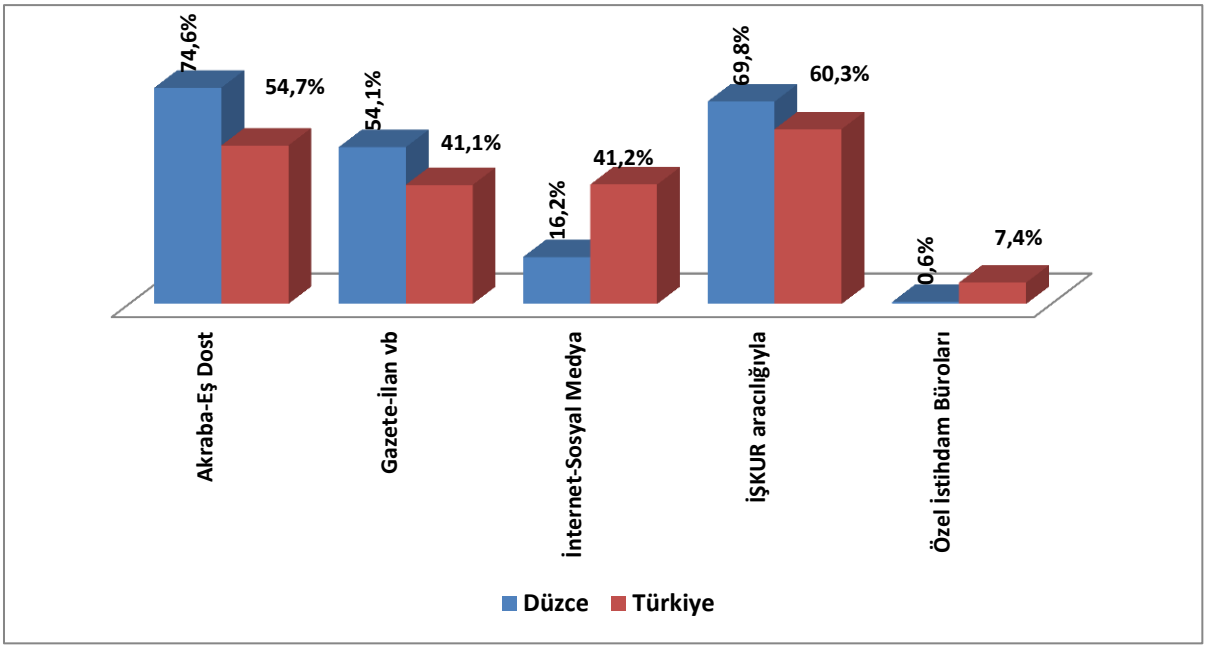

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Düzce ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Düzce ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 74,6 gibi büyük bir oranda Akraba-Eş, Dost seçeneği öne çıkmaktadır. Ancak bu oranı yüzde 69,8 ile İŞKUR takip etmektedir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Düzce ili bu bağlamda Türkiye ortalamasının üstündedir.

Gazete-İlan vb. seçeneği Düzce ilinde yüzde 54,1 tespit edilmişken Türkiye genelinde bu oran yüzde 41,1'dir. Düzce ilinde Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb., ve İŞKUR seçenekleri Türkiye ortalamasının üstündeyken; İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları seçeneklerinde ise Türkiye ortalamasının gerisinde kalmıştır.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	**100,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**0,0%**
Lise altı	**88,8%**	**69,1%**	**35,4%**	**43,3%**	**0,0%**
Genel lise	**48,9%**	**7,3%**	**7,4%**	**80,4%**	**0,0%**
Meslek lisesi	**21,1%**	**15,8%**	**8,8%**	**92,1%**	**0,0%**
Meslek yüksekokulu	**25,5%**	**25,5%**	**0,0%**	**74,5%**	**12,4%**
Lisans	**43,8%**	**6,2%**	**62,4%**	**18,9%**	**24,8%**
Lisansüstü	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**0,0%**
Farketmez	**88,1%**	**65,7%**	**10,8%**	**73,9%**	**0,0%**
Genel Toplam	**74,6%**	**54,1%**	**16,2%**	**69,8%**	**0,6%**

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitiminde talep verilen açık işlerde Gazete-İlan vb., İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları hiç kullanılmazken; Akraba-Eş Dost ve İŞKUR kanalları yüzde 100 oranlarında kullanılmıştır. Lise altı seviyelerinde de yine özel istihdam büroları kullanılmamışken, yüzde 43,3 oranında İŞKUR aracılığıyla işverenler açık işlerini karşılamaya çalışmışlardır. Özel istihdam büroları özelinde eğitim seviyesi arttıkça daha fazla açık işin bu kanal üzerinden piyasaya sunulduğu bilgisine ulaşılmaktadır. Çıraklık Eğitimi, Lise altı, Genel lise ve Meslek lisesi taleplerinde Özel İstihdam Büroları hiç kullanılmazken; Meslek yüksekokulu taleplerinde yüzde 12,4 ve lisans taleplerinde yüzde 24,8 oranında kullanılmıştır. Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler Akraba-Eş Dost kanalını yüzde 88,1, Gazete-İlan vb. kanalını yüzde 65,7, İnternet-Sosyal Medya kanalını yüzde 10,8 ve İŞKUR kanalını yüzde 73,9 oranında kullanmışlardır. Özel İstihdam Bürolarını ise hiç kullanmamışlardır.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 69,8 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 6,2'de kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

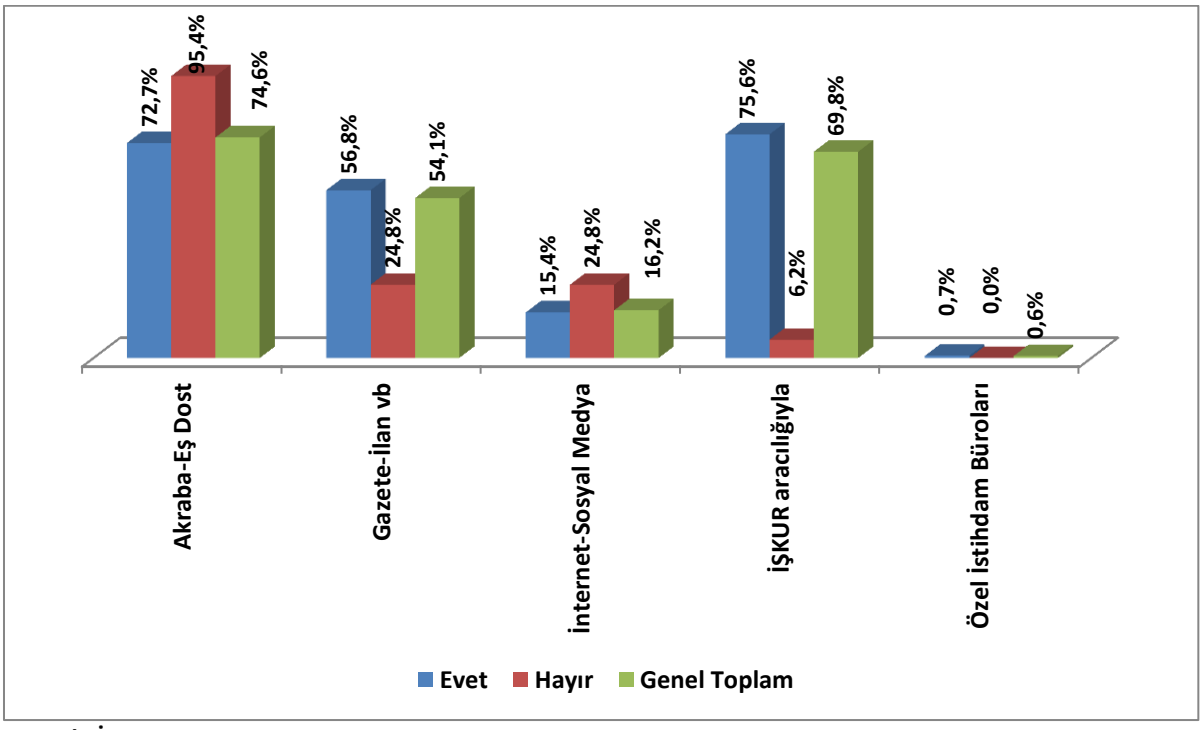

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için özel istihdam bürolarını yüzde 0,7 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde özel istihdam bürolarını hiç kullanmamışlardır.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	1	1	*	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi	2	3	2	2	2	2
İletişim ve İfade Yeteneği	3	2	4	3	*	3
Takım Çalışması	4	4	3	4	*	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	5	6	5	3	5
Bilgisayar kullanımı	7	*	7	6	4	6
Proje Tabanlı Çalışma	6	6	*	7	*	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	*	9	8	*	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	9	*	8	9	5	9
Yabancı Dil	*	*	5	*	1	10

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Düzce ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve daha sonra İletişim ve İfade yeteneği, Takım Çalışması, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ve Bilgisayar kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Satış ve Pazarlama Becerisi ve Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

İŞKUR üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde ise yabancı dil becerisi dışında bütün beceriler talep edilmekte olup sadece bu becerinin istenmemesi dikkat çeken bir husustur.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	**9**
Hizmet Ve Satış Elemanları	**59**
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	**55**
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	**1**
Profesyonel Meslek Mensupları	**13**
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	**295**
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	**24**
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	**310**
Yöneticiler	**6**
Genel Toplam	**774**

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 40,1'dir. İkinci sırada ise 295 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır. Açık işlerin büyük çoğunluğunu imalat sektöründeki çalışılan meslekler oluşturmaktadır. Yöneticiler meslek grubundaki açık işler tüm açık işlerin yüzde 0,8'ini oluşturmaktadır.

Açık iş sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Düzce ili için tespit edilen yüzde 3 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 4,3 ile Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	2,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	2,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,0%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	4,3%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,8%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	3,5%
Yöneticiler	1,2%
Genel Toplam	3,0%

Kaynak: İPA 2016

Daha sonra ise sırayla Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Hizmet ve Satış Elemanları gelmektedir. Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunun açık iş oranı yüzde 2,2, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunun açık iş oranı yüzde 2, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarının açık iş oranı yüzde 1,8'dir. Yöneticiler, Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarının açık oranları düşük hesaplanmıştır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3,7%	1,4%	0,7%	1,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	14,0%	12,2%	3,8%	7,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1,8%	2,8%	10,8%	7,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,4%	0,0%	0,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	3,5%	0,4%	2,3%	1,7%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	65,5%	24,9%	38,2%
Teknisyenler, Teknikerler	1,8%	5,3%	1,9%	3,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	75,4%	10,8%	55,0%	40,1%
Yöneticiler	0,0%	1,4%	0,5%	0,8%

Kaynak: İPA 2016

Tablo 22'de Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyetine Göre Dağılımı incelenmiştir. Kadınların en fazla tercih edildiği meslek grubu yüzde 75,4 oranla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır. Bu meslek grubunu yüzde 14 oranla Hizmet Ve Satış Elemanları , yüzde 3,7 oranla Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grupları izlemektedir. Beyaz yaka çalışılan mesleklerin oluşturduğu Profesyonel Meslek Mensuplarının oranı ise kadınlarda yüzde 3,5'dir. Nitelikli Tarım,

Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Yöneticiler meslek gruplarında kadın tercihi bulunmamaktadır.

Erkek çalışanların en fazla tercih edildiği meslek grupları yüzde 65,5 oranla Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. Erkek çalışanlarda Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunun oranı yüzde 12,2, Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunun oranı yüzde 10,8 Teknisyenler, Teknikerler meslek grubunun oranı ise yüzde 5,3'tür. Yöneticiler, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları ve Profesyonel Meslek Mensuplarında açık işlerin oranlarının düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Düzce ilinde açık işlerde beklenen beceri sıralaması önem sırasına göre Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe, İletişim Ve İfade Yeteneği, Takım Çalışması, Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme, Bilgisayar Kullanımı, Proje Tabanlı Çalışma, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Satış Ve Pazarlama Becerisi ve Yabancı Dil şeklindedir.

Açık iş oranının en yüksek olduğu Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda beklenen beceri sıralaması Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe, İletişim Ve İfade Yeteneği ve Takım Çalışması şeklinde sıralanmıştır. Açık iş oranının en yüksek olduğu ikinci sıradaki Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda beklenen beceri sıralamasında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe Fiziki Ve Bedensel Yeterliliğin önüne geçmiştir.

Yöneticiler meslek grubunda Proje Tabanlı Çalışma, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Satış Ve Pazarlama Becerisi, İletişim Ve İfade Yeteneği ve Takım Çalışması seçenekleri hiç işaretlenmemiştir. Bu meslek grubunda beklenen beceriler Bilgisayar Kullanımı, Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik, Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme, Yabancı Dil ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe şeklinde sıralanmıştır.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik ilk ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe ikinci sırada yer almıştır. Bu meslek grubunda Takım Çalışması üçüncü sırada yer almıştır.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet Ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	Yöneticiler
Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik	1	2	1	*	7	1	2	2	2
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe	3	1	2	1	1	2	1	1	5
İletişim Ve İfade Yeteneği	4	3	6	*	3	3	4	3	*
Takım Çalışması	6	5	3	*	6	4	3	4	*
Sorun Çözme Ve İnisiyatif Alabilme	5	4	*	*	4	6	8	5	3
Bilgisayar Kullanımı	2	7	4	*	5	*	5	*	1
Proje Tabanlı Çalışma	*	*	*	*	*	5	7	*	*
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	6	5	*	*	7	9	*	*
Satış Ve Pazarlama Becerisi	*	8	*	*	*	8	6	*	*
Yabancı Dil	*	*	*	*	2	*	*	*	4

Kaynak: İPA 2016

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	**89,1%**	**32,8%**	**22,4%**	**77,6%**	**0,0%**
Hizmet Ve Satış Elemanları	**60,8%**	**1,7%**	**3,4%**	**91,6%**	**0,0%**
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	**58,2%**	**38,2%**	**0,0%**	**78,2%**	**0,0%**
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünler Çal.	**100,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**100,0%**	**0,0%**
Profesyonel Meslek Mensupları	**46,2%**	**7,7%**	**38,4%**	**23,1%**	**15,3%**
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	**91,1%**	**71,7%**	**24,0%**	**63,1%**	**0,0%**
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı	**41,9%**	**50,0%**	**53,9%**	**58,1%**	**4,2%**
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	**69,2%**	**54,2%**	**9,7%**	**73,1%**	**0,0%**
Yöneticiler	**0,0%**	**0,0%**	**33,1%**	**66,9%**	**33,1%**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Ancak işyeri örneklem listesinde bu meslek grubunu çalıştıran sektörde çok fazla işyeri olmadığı göz önüne alınmalıdır. İŞKUR'un yüksek oranda kullanıldığı Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubunda oran yüzde 91,6 ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde yüzde 78,2'dir.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus eğitim seviyesinin yüksek olması beklendiği Yöneticiler ve Profesyonel Meslek Mensuplarında Özel İstihdam Bürolarının tercih edilmesidir. Diğer seçeneklerin oranları çok düşüktür ya da hiç işaretlenmemiştir.

Akraba-Eş Dost kanalını kullanan işyerleri Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunun oranı yüzde 100'dür. Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlarda bu oran yüzde 91,1, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlarda yüzde 89,1'dir.

Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması

Satır Etiketleri	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Yeterli Mesleki/Te Bilgi ve Tecrübe	Takım Çalışması	İletişim ve İfade Yeteneği	Yabancı Dil	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Bilgisayar kullanımı	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	Proje Tabanlı Çalışma	Genel Toplam
DÜZCE	49	1504	23	535	26	17	105	441	12	1187	3900
Makineci (Dikiş)	*	1	*	3	*	*	5	4	*	2	1075
Konfeksiyon İşçisi	*	1	*	2	*	*	*	3	*	4	622
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	*	*	*	*	*	*	*	*	*	1	211
Brode Makinesi Operatörü/Brodeci	*	1	*	3	*	*	5	4	*	2	175
İnşaat Ustası	*	2	*	*	*	*	*	3	*	1	161
Ahşap Mobilya İmalatçısı	*	1	*	*	3	6	4	5	*	2	157
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	*	1	*	*	*	*	*	3	*	2	139
Güvenlik Görevlisi	*	2	*	3	*	*	*	*	*	1	83
Beden İşçisi (Genel)	*	1	*	*	*	*	*	2	*	*	76
Lastik Üretim Teknisyeni	*	*	*	3	*	*	*	2	*	1	60

Kaynak: İPA 2016

Tablo 25'te Düzce ilinde en çok açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Tablo incelendiğinde Makineci (Dikiş) mesleğinin beceri sıralamasının Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Proje Tabanlı Çalışma, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar kullanımı ve Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme şeklinde olduğu görülmektedir. Bir diğer tekstil sektörü mesleği olan Konfeksiyon işçisinde beklenen becerilerin aynı olduğu ancak sıralama değişikliği olduğu göze çarpmaktadır.

Açık işlerin ilk sıralarındaki mesleklerde en fazla beklenen beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe seçeneğidir. Bu noktada işverenin iş görenden en önemli beklentisinin o mesleğin yapılabilirliği ve mesleğin gerektirdiği tecrübeye sahip olması göze çarpmaktadır. Bu noktada işverenler işgücü piyasasında yeterli gördüğü iş deneyime sahip eleman bulamaması durumunda İŞKUR'dan destek alabilmektedir. Bu noktada İŞKUR firmaları aktif işgücü programları ile desteklemektedir.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	**Ahşap Mobilya İmalatçısı**	**Makineci (Dikiş)**
Aşçı	**İnşaat Ustası**	**Konfeksiyon İşçisi**
Makine Nakışçısı	**Zımpara Makinesi Operatörü (Ağaç)**	**Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş**
Garson (Servis Elemanı)	**Güvenlik Görevlisi**	**Ahşap Mobilya İmalatçısı**
Sekreter	**Mobilya Ve Dekorasyon Montaj İşçisi**	**Brode Makinesi Operatörü/Brodeci**
Ön Muhasebeci	**Diğer Mobilyacılar Ve İlgili İşçiler**	**İnşaat Ustası**
Pazarlamacı	**Diğer Bükücüler, Dokuyucular**	**Ortacı/Ayakçı (Tekstil)**
Muhasebeci	**Mobilya Montaj Ustası**	**Zımpara Makinesi Operatörü (Ağaç)**
Temizlik Görevlisi	**Lastik Üretim Teknisyeni**	**Beden İşçisi (Genel)**
Kasiyer	**Brode Makinesi Operatörü/Brodeci**	**Güvenlik Görevlisi**

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Ahşap Mobilya İmalatçısı, Brode Makinesi Operatörü/Brodeci, İnşaat Ustası, Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Zımpara Makinesi Operatörü (Ağaç) ve Beden İşçisi (Genel) meslekleridir.

Kadınlarda en fazla açık işi olan meslekler; Makineci (Dikiş), Aşçı, Makine Nakışçısı, Garson (Servis Elemanı), Sekreter, Ön Muhasebeci, Pazarlamacı, Muhasebeci, Temizlik Görevlisi, Kasiyer meslekleridir.

Erkekler ve kadınlarda en fazla açık işi olan meslekler tamamıyla farklıdır. Erkeklerde en fazla açık işi olan meslekler Ahşap Mobilya İmalatçısı, İnşaat Ustası, Zımpara Makinesi Operatörü (Ağaç),

Güvenlik Görevlisi, Mobilya Ve Dekorasyon Montaj İşçisi, Diğer Mobilyacılar Ve İlgili İşçiler, Diğer Bükücüler, Dokuyucular, Mobilya Montaj Ustası, Lastik Üretim Teknisyeni ve Brode Makinesi Operatörü/Brodeci'dir.

Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler

Beceriler	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	**4**	**1**	**1**	**1**
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	**1**	**2**	**2**	**2**
Takım Çalışması	**2**	**3**	**4**	**3**
İletişim ve İfade Yeteneği	**5**	**4**	**3**	**4**
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	**3**	**5**	**5**	**5**
Bilgisayar kullanımı	**6**	**7**	**6**	**6**
Proje Tabanlı Çalışma	*****	**6**	*****	**7**
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	**7**	**8**	**8**	**8**
Satış ve Pazarlama Becerisi	**8**	**9**	**7**	**9**
Yabancı Dil	*****	*****	**9**	**10**

Kaynak: İPA 2016

Kadınlar için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk sırada farklılık göstermekte iken erkekler genel toplamla aynıdır. Kadınlarda ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe iken, erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci öncelik de Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi olarak görülmektedir.

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Düzce ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

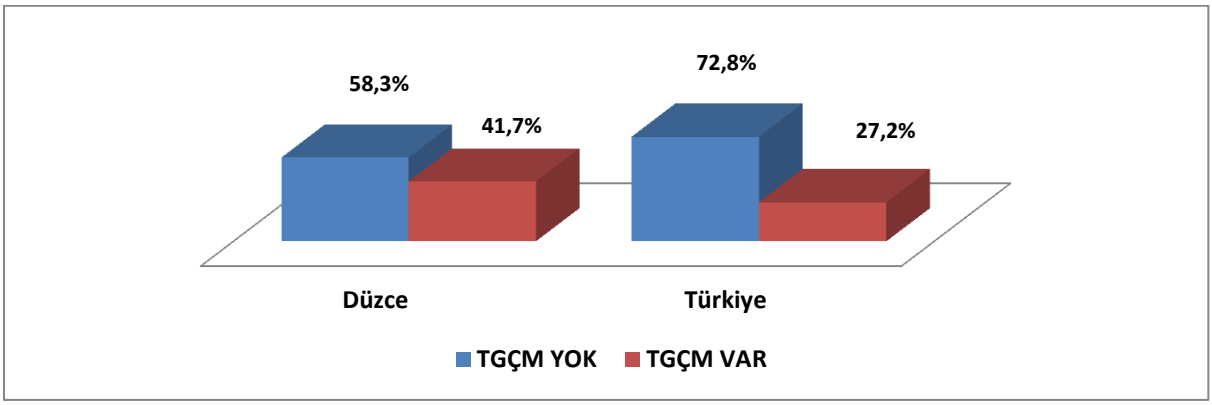

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Düzce ilinde ise 20+ istihdamlı 393 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 164 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 41,7 ile Düzce ilinin eleman temininde ülke genelinden yüzde 27,2 daha fazla güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

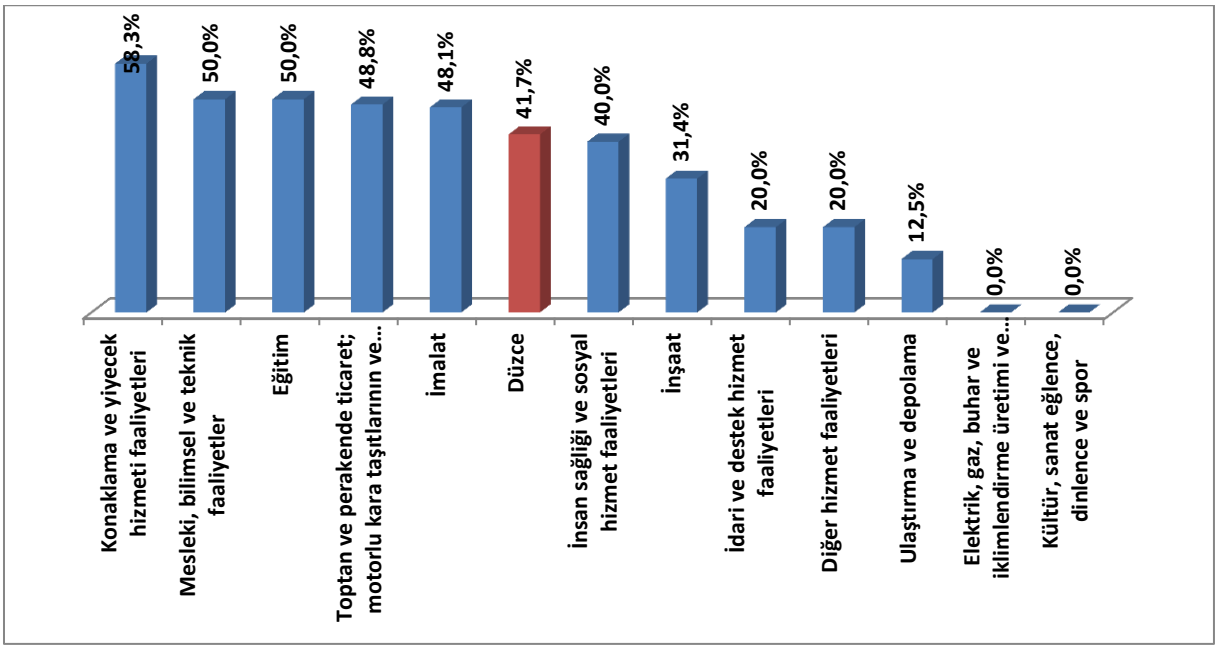

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Eğitim,

Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve İmalat sektörlerinde olduğu görülmektedir. Söz konusu sektörlerdeki mevcut işyerlerinin bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranlarının yükselmesine neden olmuştur.

Ulaştırma ve depolama sektörü gibi Düzce ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sırada yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	**502**
Toptan ve perakende ticaret	**133**
İnşaat	**73**
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	**25**
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	**18**
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	**12**
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	**7**
Eğitim	**5**
Ulaştırma ve depolama	**4**
Diğer hizmet faaliyetleri	**2**
Genel Toplam	**781**

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde 781 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektörü ve Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Düzce ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 81,3'ünü oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Düzce ilinde toplam çalışanların yüzde 73,2'si bu sektörlerde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

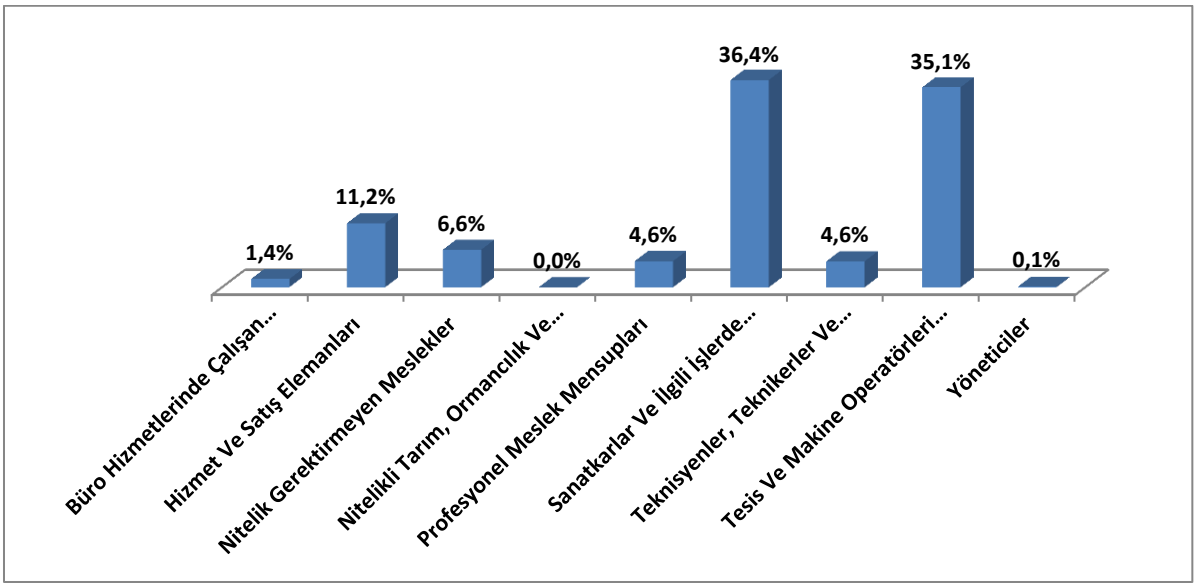

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 220 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 36,4'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Tesis ve makine operatörleri grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Düzce ili ile sınırlı göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları Nitelikli tarım ve ormancılık göstermektedir ki hem ülke geneli hem de Düzce ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslekler	TGÇM Oranı
Makineci (Dikiş)	**18,3%**
Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri	**3,9%**
Brode Makinesi Operatörü/Brodeci	**3,6%**
Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	**3,1%**
Gaz Altı Kaynakçısı	**3,0%**
Ahşap Mobilya İmalatçısı	**3,0%**
Manav	**2,1%**
Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı	**1,9%**
Kumaş Kontrol İşçisi	**1,9%**
Garson (Servis Elemanı)	**1,9%**

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 143 kişi ile Makineci (dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 30 kişi ile Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri ve 28 kişi ile Brode Makinesi Operatörü/Brodeci meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), Brode Makinesi Operatörü/Brodeci, Cnc torna tezgâhı operatörü, Gaz altı kaynakçısı, Ahşap mobilya imalatçısı ve Garson (servis elemanı) olmak üzere toplam altı mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Düzce ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Makineci (Dikiş), Brode Makinesi Operatörü/Brodeci, Ahşap Mobilya İmalatçısı mesleklerinin hem açık iş sıralamasında hem TGÇM'de ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgidir.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

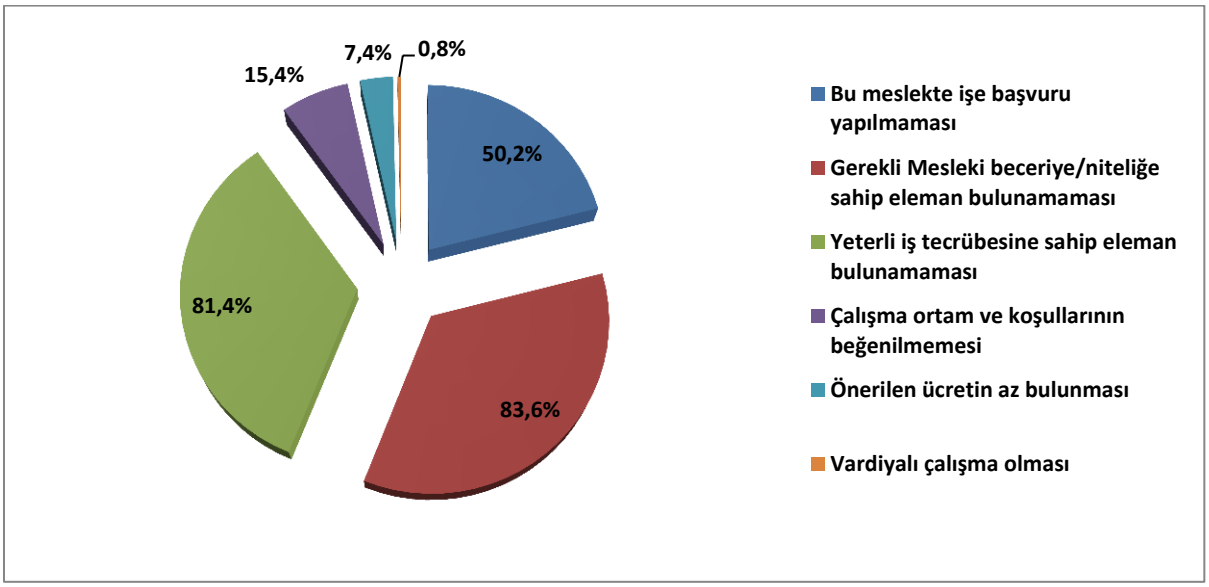

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif

işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

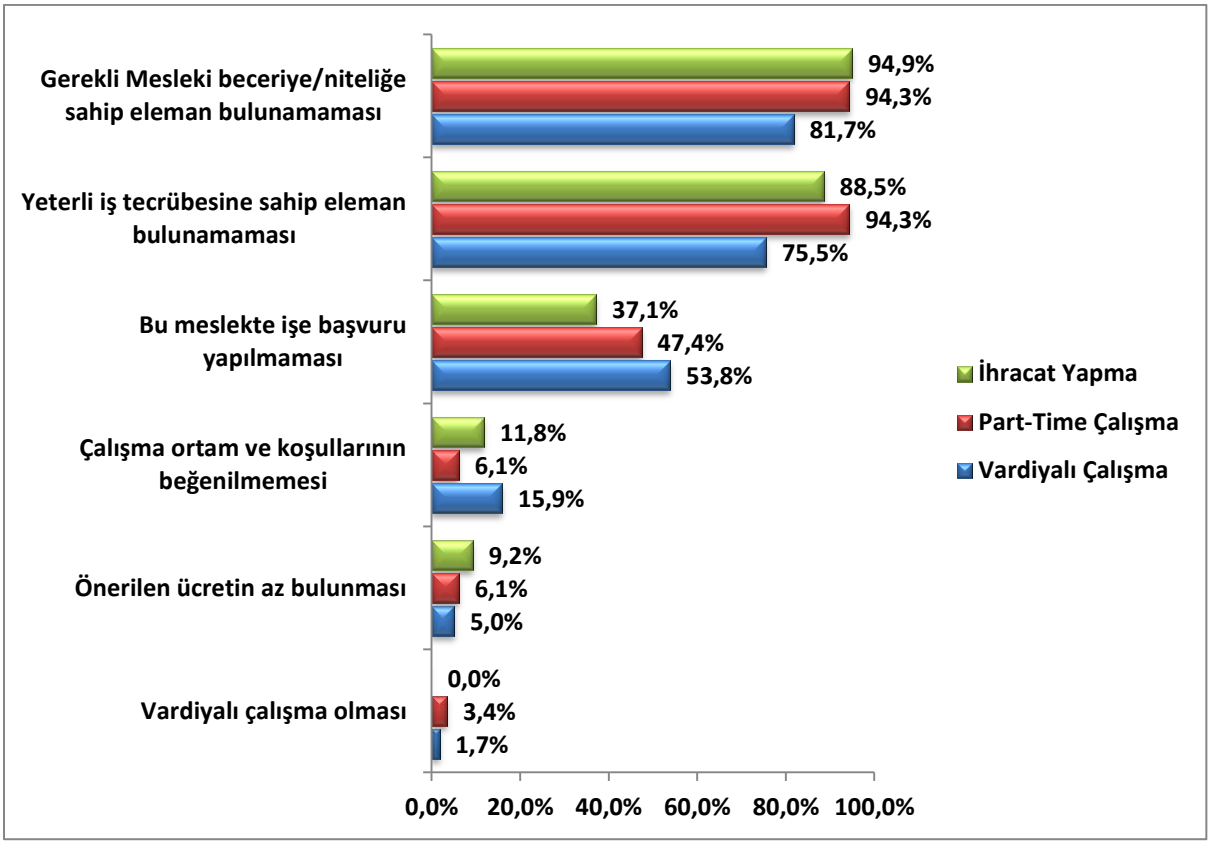

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 94,9 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir. Ayrıca Düzce ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması seçeneğini part-time çalışanı olan işyerleri yüzde 94,3 oranında işaretlemişlerdir. Bu oran ihracat yapan işyerlerinde yüzde 88,5 ve vardiyalı çalışma uygulayan işyerlerinde ise yüzde 75,5 oranındadır. Tabloda dikkat çeken bir durum, vardiyalı çalışma uygulayan işyerleri vardiyalı çalışma uygulamalarını eleman bulmada bir kısıt olarak görmemişlerdir. Bu oran yüzde 1,7 gibi düşük bir oran sergilemiştir.

Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslek Grupları	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşul. Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	18,4%	91,0%	72,9%	9,0%	0,0%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	73,4%	87,2%	87,4%	21,6%	15,8%	3,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	15,8%	13,8%	17,6%	78,4%	0,0%	3,9%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	38,3%	79,3%	76,5%	16,9%	2,8%	2,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	55,3%	94,6%	88,1%	6,8%	3,9%	0,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	40,5%	97,2%	88,7%	17,8%	17,8%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Prof.	48,2%	82,7%	84,5%	9,9%	9,2%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Yöneticiler	50,2%	83,6%	81,4%	15,4%	7,4%	0,8%
Genel Toplam	18,4%	91,0%	72,9%	9,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, dokuz meslek grubundan altı tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir. Vardiyalı Çalışma Olması seçeneğini yalnızca Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Yöneticiler meslek grupları işaretlemiştir.

Profesyonel meslek gruplarında eleman bulunamamasının en önemli nedeni Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması

görülmüştür. Söz konusu meslek grubunda Önerilen Ücretin Az Bulunması ve Vardiyalı Çalışma Olması eleman bulmada engel olarak görülmemiştir.

Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Makineci (dikiş)	26,0%	85,9%	100,0%	14,1%	14,1%	0,0%
Diğer tahmil-tahliye ve ilgili yük taş.	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Brode makinesi operatörü	89,3%	92,9%	92,9%	3,6%	0,0%	0,0%
Cnc torna tezgâhı operatörü	12,5%	100,0%	100,0%	4,2%	0,0%	0,0%
Gaz altı kaynakçısı	56,7%	91,3%	82,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Ahşap mobilya im.	69,6%	100,0%	100,0%	8,7%	0,0%	0,0%
Manav	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Şarküteri ürünleri satış	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kumaş kontrol işçisi	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Garson (ser.)	46,8%	86,6%	66,7%	0,0%	0,0%	6,6%

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde hem açık iş sıralamasında hem TGÇM'de ilk sırada görülen Makineci (dikiş) mesleğinin güçlük çekilme nedeni; yüzde 100 Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması, yüzde 85,9 Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, yüzde 26 Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması, yüzde 14,2 Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi ve Önerilen Ücretin Az Bulunması seçenekleri gösterilmiştir. Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri mesleğinin

tek temininde güçlük çekilme nedeni olarak Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi gösterilmiştir.

Brode makinesi operatörü mesleğinin temininde güçlük çekilme nedenleri arasında Önerilen Ücretin Az Bulunması ve Vardiyalı Çalışma Olması nedenleri sebep olarak görülmemektedir. Manav, Şarküteri ürünleri satış ve Kumaş kontrol işçisi mesleklerinin güçlük çekilme nedenleri yüzde 100 Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması, Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması seçenekleridir.

2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Düzce ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Düzce ilinde işverenlerin yüzde 24,8‘i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörürken Düzce ‘de bu sayı 4’e yükselmekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile aynı olup yüzde 6,4 olarak öngörülmüştür.

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, İmalat, İnşaat, Diğer hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve Eğitim sektörlerinin olduğu görülmektedir. Özellikle Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerindeki mevcut işyerlerinin

yaklaşık yarısının istihdamın artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüzdeki yıl Düzce'de işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artacak	Azalacak	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
İmalat	29,90%	8,40%	33,80%	27,90%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
İnşaat	27,50%	0,00%	31,40%	41,20%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	17,50%	7,50%	37,50%	37,50%
Ulaştırma ve depolama	15,60%	12,50%	31,30%	40,60%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	33,30%	8,30%	29,20%	29,20%
Bilgi ve iletişim	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,00%	0,00%	16,70%	83,30%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	33,30%	0,00%	20,00%	46,70%
Eğitim	16,70%	0,00%	33,30%	50,00%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10,00%	0,00%	50,00%	40,00%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Diğer hizmet faaliyetleri	20,00%	0,00%	40,00%	40,00%
Genel Toplam	24,8	6,4	33,1	35,6

Kaynak: İPA 2016

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Eğitim, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve İnşaat sektörlerinde bulunan işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Düzce 'de ise bu oran, yüzde 4,7 olup ülke geneline göre yüksek oran hesaplanmıştır.

İnşaat, İmalat, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, Eğitim, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerinde artış tahmin edilmektedir. Sayısal

olarak artışın daha fazla İmalat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Düzce'de beklenen bin 185 kişilik istihdam artışının yüzde 33,6'sının bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	**0**	**0,0%**
İmalat	**398**	**2,5%**
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	**4**	**7,4%**
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	**0**	**0,0%**
İnşaat	**528**	**34,6%**
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	**47**	**1,8%**
Ulaştırma ve depolama	**-35**	**-2,6%**
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	**106**	**11,4%**
Bilgi ve iletişim	**0**	**0,0%**
Finans ve sigorta faaliyetleri	**0**	**0,0%**
Gayrimenkul faaliyetleri	**0**	**0,0%**
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	**0**	**0,0%**
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	**127**	**7,4%**
Eğitim	**6**	**2,3%**
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	**3**	**0,6%**
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	**0**	**0,0%**
Diğer hizmet faaliyetleri	**2**	**1,7%**
Genel Toplam	**1.185**	**4,7**

Kaynak: İPA 2016

Madencilik ve taş ocakçılığı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Bilgi ve iletişim, Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde Net İstihdam Değişimi öngörülmemiştir.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Düzce ilinde de benzer tespitle ilk sırada aynı meslek grubu yer alırken sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek gruplarında beklenmektedir. Bu üç meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Düzce ilinde beklenen tüm artışın yüzde 91,1'ini oluşturmaktadır.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	783	12,0%
Hizmet ve satış elemanları	127	5,5%
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	70	5,3%
Profesyonel meslek mensupları	26	2,0%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	169	2,0%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	9	0,5%
Yöneticiler	1	0,2%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	0	0,0%
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	0	0,0%
Genel Toplam	1.185	4,7%

Kaynak: İPA 2016

Nitelik gerektirmeyen meslekler, Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek gruplarında artış beklenmemektedir. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Yöneticiler meslek gruplarındaki artış ise düşük hesaplanmıştır.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
İnşaat ustası	Plastik işlemeci
Dikiş makinesi operatörü-kumaş	Diğer tahmil-tahliye ve ilgili yük taşıma işçileri
Konfeksiyon işçisi	Şoför-yük taşıma
Kalite kontrolörü-kumaş	Perde imal işçisi
Elektrikçi (genel)	Diğer mobilya işçileri
Proses işçisi	Diğer mobilyacılar ve ilgili işçiler
Lastik üretim operatörü (motorlu taşıtlar)	Ortacı/ayakçı (tekstil)
Temizlik görevlisi	Mobilya ve dekorasyon montaj işçisi
Brode makinesi operatörü/brodeci	Bilet satış elemanı (gişe/banko)
Garson (servis elemanı)	Satış temsilcisi / plasiyer

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde gelecek dönem, en fazla İnşaat ustası, Dikiş makinesi operatörü-kumaş, Konfeksiyon işçisi, Kalite kontrolörü-kumaş, Elektrikçi (genel), Proses işçisi, Lastik üretim operatörü (motorlu taşıtlar), Temizlik görevlisi, Brode makinesi operatörü/brodeci, Garson (servis elemanı) mesleklerinde artış beklenmektedir. Plastik işlemeci, Diğer tahmil-tahliye ve ilgili yük taşıma işçileri, Şoför-yük taşıma, Perde imal işçisi, Diğer mobilya işçileri, Diğer mobilyacılar ve ilgili işçiler, Ortacı/ayakçı (tekstil), Mobilya ve dekorasyon montaj işçisi, Bilet satış elemanı (gişe/banko), Satış temsilcisi / plasiyer mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Dikiş makinesi operatörü-kumaş, İnşaat ustası, Proses işçisi, Temizlik görevlisi, Brode makinesi operatörü/brodeci, Garson (servis elemanı)meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Düzce ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Düzce ilinde istihdam artışı beklenen Dikiş makinesi operatörü mesleği ile Garson (servis elemanı) meslekleri, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Düzce ili için hem de ülke geneli için bu mesleklerde daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

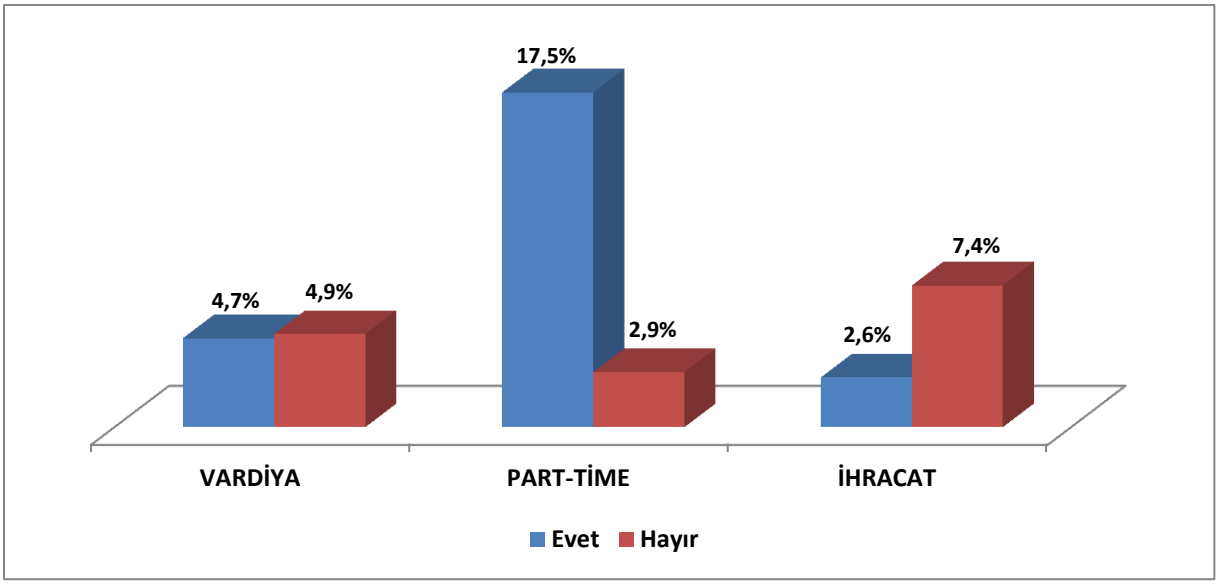

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işverenlerin benzer eğilimler sergilemediği görülmektedir. Düzce ili için yüzde 4,7 olan net istihdam değişim oranı vardiyalı çalışma uygulayan işyerleriyle aynı hesaplanmıştır. Part-time çalışma uygulayan işyerleri Düzce genelinin oldukça üstünde olup yüzde 17,5 oranındadır. İhracat yapan işyerlerinde istihdam değişimi oranının il genelinden düşük olduğu görülmektedir.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

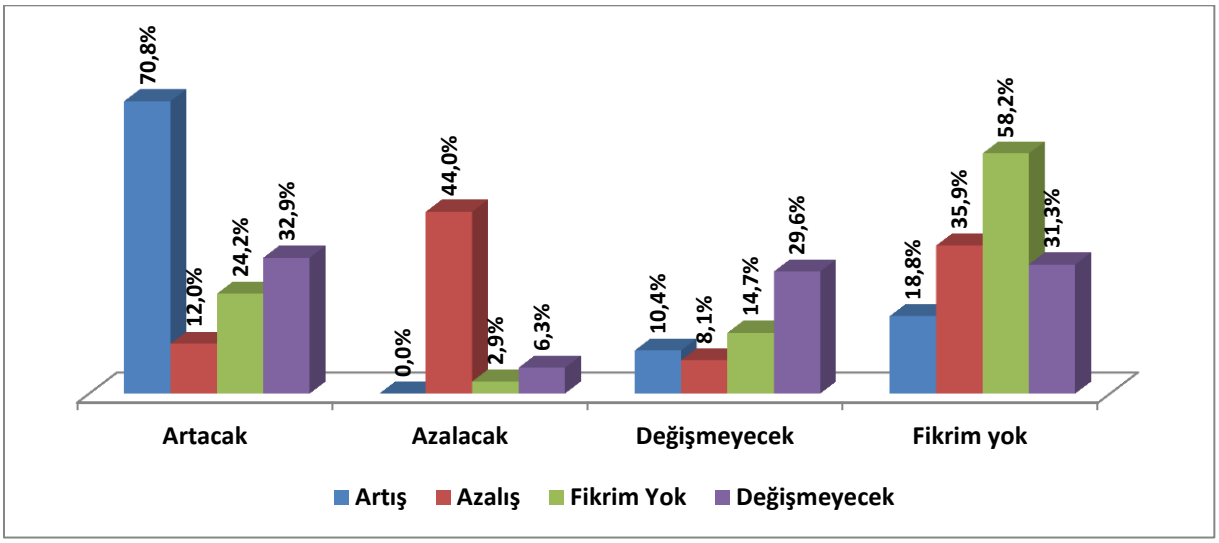

Kaynak: İPA 2016

Düzce ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 24,8'ini oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 70,8'inin beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken yüzde 12'sinin ise azalış beklediği görülmektedir. Buradan işverenlerin yüzde 12'sinin önümüzdeki dönemde istihdam artışı beklerken uzun vadede azalış beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 6,4'ünü oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 44' ü beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin hiçbiri beş yıl sonrası için istihdam artışı beklememektedir. Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 33,1'ini oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 29,6'lik kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 35,6'lik kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 58'si uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır. Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Günümüzde birçok ülkede istihdamın yapısı ve işsizliğin boyutu, ülkenin ekonomik gelişme ve sosyal kalkınma düzeyinin göstergesi olmaktadır. Bugün Türkiye'nin en önemli sosyal ve ekonomik sorunlarından biri de işsizliktir. Bu sorunu çözmek için işsizliğin özelliklerinin ortaya konulması ve buna uygun mücadele politikalarının belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Türkiye'de aktif istihdam politikalarının yürütülmesiyle görevli kurum olan İŞKUR; hem makro hem iller düzeyinde etkin işgücü politikalarının planlanabilmesi ve uygulanabilmesine katkı sağlamak amacıyla, periyodik zamanlarda işgücü piyasası araştırmaları yaparak kullanıcılara bilgi sağlamayı hedeflemiştir.

Düzce ili İşgücü Piyasası Araştırması Raporunun temel amacı; arz ve talep göstergeleri arasındaki ilişki ve bağlantıları tespit edip analize tabi tutarak il düzeyinde aktif istihdam politikalarının oluşturulmasına katkı sağlamaktır. Aktif istihdam politikaları yoluyla işsizliğin azaltılıp istihdamın arttırılması, işgücü piyasasında arz ve talep arasında mevcut dengesizliklerin ortadan kaldırılması ile yakından ilişkilidir. İşgücü Piyasası Araştırması Raporu ile özellikle işgücü talebine ilişkin elde edilen bulgular sunulmakta böylelikle il düzeyinde aktif işgücü politikaları için en temel veriler de sağlanmış olmaktadır. İşgücü piyasası araştırmaları yaparak kullanıcılara bilgi sağlamayı hedeflemiştir.

Ancak İşgücü Piyasası Araştırması Raporu çerçevesinde kullanılan ve derlenen verilerle ilgili bazı kısıtlar bulunmaktadır. İşgücü piyasasının talep tarafında, verilerin derlenmesi amacıyla referans dönem içerisinde, tamamen bu amaca yönelik bir talep araştırması düzenlenmiş olmasına karşılık, bu araştırmada verilerin temin edilmesinde ve temin edilen verilerin değerlendirilmesinde bazı kısıtlarla karşılaşılmıştır. Her ne kadar talep araştırması öngörülen zaman dilimi içerisinde tamamlanmış olsa da, en önemli kısıt, saha çalışması yoluyla verilerin toplanması aşamasında, araştırmanın temelini oluşturan ve Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) çekilen firma listelerinden kaynaklanmıştır. Söz konusu listelerde yer alan firma unvan ve adreslerinin güncel olmaması, firmalara ulaşma konusunda ek çalışmalar yapılmasına ve zaman kaybına yol açarken, bir yandan da hiçbir şekilde ulaşılamayan örneklemler sebebiyle, talep araştırmasında kullanılan formların yüzde 23,4'lük kısmının veri tabanına ''cevapsızlık formu'' olarak yansımasına sebep olmuş ve söz konusu firmalardan temin edilmesi planlanan verilere ulaşmak mümkün olamamıştır.

Talep araştırmasının veri setlerine ilişkin bir diğer kısıt ise işyeri büyüklükleri ile ilgili olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırma 20 ve daha fazla kişi çalıştıran işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Ancak süreç içerisinde çeşitli gerekçelerle bir kısım işyerinin 2-9 veya 10-19 kişi arasında kişi çalıştıran işyerlerine dönüştüğü görülmüştür. Bu durumdaki işyerleri araştırma kapsamındaki toplam işyerlerinin yüzde 13,7'sine tekabül etmektedir.

Bir diğer kısıt ise işgücü piyasasının genel sorunlarından biri olan kayıt dışı çalışma ile ilgilidir. Kayıt dışı çalışma Türkiye genelinde bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Kayıt dışı çalışma ve çalıştırma olgusu toplumun tüm kesimleri tarafından bilinen bir olgu olmakla

beraber, işverenler kamu kurum/kuruluşları ile yaptıkları ortak çalışmalarda kayıt dışı çalıştırdıkları personellere ilişkin bilgileri paylaşmama yönünde bir yaklaşım sergiledikleri söylenebilir. Bu değerlendirme ışığında, işgücü piyasası talep araştırması kapsamında yapılan saha çalışması esnasında ulaşılan işverenlerin de sadece kayıtlı çalışanlarına ilişkin veri ve bilgileri paylaştığı düşünülmektedir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının yapıldığı dönem açısından bakıldığında mevsimsellik etkisine açık bir dönem olduğu görülmektedir. Mevsimsellik etkisi işyerleri açısından çalışan sayılarının değişiklik göstermesine sebep olmasının yanında, cevapsızlık oranlarına da olumsuz bir şekilde yansımaktadır.

Gerek 1-9 gerek 10-19 arası kişi çalıştıran işyerleri ve bu işyerlerinde çalışanların büyük bir kısmının kapsam dışında kalması, gerekse kayıt dışı çalışma sebebiyle araştırma kapsamında ulaşılan işverenlerden alınan bilgilerin belirli sınırlılıklar dâhilinde edinilmiş olması nedeniyle, araştırmanın kapsamı daralmıştır. Buna bağlı olarak da elde edilen verilerle yapılan analizlerin kısıtlı sayıda işyeri ve çalışan açısından geçerli olduğu düşünülebilir. Tüm bu kısıtlara rağmen yapılan çalışma neticesinde Türkiye genelinde ve iller düzeyinde standart ve geniş bir veri tabanı oluşturma yolunda önemli bir adım atılmıştır. İşgücü Piyasası Analiz Raporunun önümüzdeki yıllar itibariyle periyodik bir şekilde hazırlanacağı düşünüldüğünde, oluşturulan veri setlerinin ve yapılan analizlerin, yapılacak karşılaştırmalar açısından da fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

İlin, temel işgücü göstergelerini kendi dâhil olduğu bölge kapsamında değerlendirilmesi daha doğrudur. İlimiz bölgesel sınıflandırma (İBBS-2 bölgeleri) sisteminde Kocaeli, Sakarya, Yalova ve Bolu ile birlikte TR42 bölgesinde yer almaktadır. TR42 bölgesi 2013 yılı temel işgücü göstergeleri incelendiğinde; işgücüne katılma oranında yüzde 56,6 ile Düzce, en yüksek oranı yakalamıştır. İKO Bolu'da yüzde 55,3, Kocaeli'nde yüzde 54,8, Sakarya'da yüzde 54,8 ve Yalova'da 52,7'dir. Türkiye geneli 2014 Haziran döneminde İKO 51,3'tür. Düzce ilinde İşgücüne Katılma Oranı, Türkiye ortalamasının da hayli üstünde seyretmektedir. Düzce, Ülkemizin iki büyük metropolünün ortasında bulunmasıyla stratejik konum açısından önem arz etmektedir. Ulaşım kolaylıkları, limanlara ve gümrüklere yakınlığından dolayı son dönemlerde; gerek genel destekler gerekse bölgesel ve sektörel desteklerinde etkisiyle yatırımcıların tercih ettiği yerler arasında öncelikli hale gelmiştir. İlimize gün geçtikçe artan yatırımlarla birlikte işsizlik oranı da TR42 bölgesinde en düşük oran olan 8,7'dir. 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranı; Bolu'da yüzde 9,6, Kocaeli'nde yüzde 10,1, Sakarya'da yüzde 9,4 ve Yalova'da yüzde 11 olduğu görülmektedir. Genel ekonomi anlamında diğer önemli bir gösterge olan istihdam oranı da Düzce ilinde en yüksektir. 2013 yılında İO'nun Düzce'de yüzde 51,7, Bolu'da yüzde 50, Kocaeli'nde yüzde 49,2, Sakarya'da 49,7 ve Yalova'da 46,9 olduğu görülmektedir.

İŞKUR'un son yıllarda işgücü piyasasındaki etkinliği artarak devam etmektedir. Adından sıkça söz edilen ve daha kaliteli hizmet sunmaya çalışan İŞKUR'un işgücü piyasasındaki etkinliği, istatistiksel verilerden de anlaşılmaktadır. Son yıllarda değişen vizyonu

ve artan personel sayısı İŞKUR'un tüm faaliyetlerinde artış göstermesini sağlamıştır. 2016 yılında Düzce İŞKUR kayıtlarında 10 bin 374 kayıtlı işsiz bulunmaktadır. Beden işçisi (genel) bin 991 kişi ile ilk sıradaki meslektir. Düzce ilinde başı çeken sektör olan tekstilde; yardımcı eleman niteliğinde çalıştırılan diğer terziler elbise imalat işçileri mesleği 465 kişi ile ikinci sıradadır. Nitelik gerektirmeyen mesleğe sahip olanların başvurularda üstünlüğe sahip olduğu görülmektedir.

2015 yılında Düzce İŞKUR tarafından 7 bin 573 açık iş ilanı yayınlanmıştır. En çok açık işi olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler Ve İlgili İşçiler, Konfeksiyon İşçisi, Fındık İşleme İşçisi, Proses İşçisi, Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı, Gaz Altı Kaynakçısı ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisidir.

Düzce İŞKUR tarafından 2015 yılında toplam 3 bin 687 kişi işe yerleştirilmiştir. En çok işe yerleştirilen meslekler; Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler Ve İlgili İşçiler, Konfeksiyon İşçisi, Fındık İşleme İşçisi, Proses İşçisi, Oto Koltuk Kılıf Dikim Elemanı, Çorap Örme Makinesi Operatörü, Ahşap Mobilya İmalatçısı ve Plastik İşlemecidir.

2015 yılında 41 mesleki eğitim düzenlenmiş ve bu kurslara toplamda 855 kişi katılmıştır. 207 işbaşı eğitim programı düzenlenmiş ve bu programlara 730 kişi katılmıştır. 6 girişimcilik eğitimi düzenlenmiş ve bu eğitimden 157 kişi faydalanmıştır.

2015 yılında 7 bin 285 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuştur. Bu başvuranlardan toplam 4 bin 28 kişi işsizlik ödeneğinden faydalanmıştır.

İPTA kapsamında bilgi formu uygulanan işyerlerinde toplam 24 bin 972 kişi çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamına giren işyerlerinin sektörel dağılımı yüzde 39,4 İmalat, yüzde 20,6 Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, yüzde 13,5 İnşaat, yüzde 8,4 Ulaştırma ve depolama, yüzde 6,1 Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, yüzde 4,1'i İdari ve destek hizmet faaliyetleri şeklindedir.

Türkiye genelinde toplam çalışan sayısına erkeklerin oranı yüzde 72,5, kadın çalışanların oranı yüzde 27,5'tir. Düzce ilinde ise erkek çalışanların oranı yüzde 71,5, kadın çalışanların oranı yüzde 28,2'dir. Bu bağlamda Düzce'de kadınların çalışma oranı Türkiye oranından yüksektir. Bu durumun sebebi Düzce'de yoğunlukta olan tekstil sektöründe, erkeklere oranla daha çok kadın çalışanların tercih edilmesi gösterilebilir.

Çalışma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 9,9'u part-time çalışma uygulamaktadır. Vardiyalı çalışma uygulayan işyerleri oranı yüzde 35,8'dir. İhracat yapan işyerleri oranı yüzde 28'dir.

Araştırma kapsamındaki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 62,4'dür. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Düzce ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İŞKUR

hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 93,8'i İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 88'i mevzuat danışmanlığı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Düzce ilinde yüzde 28 oranında kendisini göstermiştir.

Araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 21,6'sı açık işleri olduğunu belirtmişlerdir. Düzce ilinde 85 işyerinde toplam 774 kişilik açık iş tespit edilmiştir. 774 kişilik açık işin yüzde 81,3'üne tekabül eden 629 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İnşaat, Toptan ve perakende ticaret, Ulaştırma ve depolama, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleridir.

Düzce ilinde açık iş oranı yüzde 3'tür. Bu oran Düzce ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 97 kişilik dolu kadronun yanında 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 11,1 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında ise yine Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin tamamında açık iş bulunmaktadır. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe açık iş verme oranı yüzde 30'dur. En fazla işyeri sayısına sahip olan imalat sektörünün açık iş verme oranı ise 28,6'dır.

Düzce ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 5; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,6 olarak gerçekleşmiştir. Düzce ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı Türkiye ortalamasının üstünde iken teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise Türkiye ortalamasının altında kalmıştır.

Düzce ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Ahşap Mobilya İmalatçısı, Brode Makinesi Operatörü/Brodeci, İnşaat Ustası, Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Zımpara Makinesi Operatörü (Ağaç) ve Beden İşçisi (Genel) meslekleridir. Kadınlarda en fazla açık işi olan meslekler; Makineci (Dikiş), Aşçı, Makine Nakışçısı, Garson (Servis Elemanı), Sekreter, Ön Muhasebeci, Pazarlamacı, Muhasebeci, Temizlik Görevlisi, Kasiyer meslekleridir. Erkekler ve kadınlarda en fazla açık işi olan meslekler tamamıyla farklıdır. Erkeklerde en fazla açık işi olan meslekler Ahşap Mobilya İmalatçısı, İnşaat Ustası, Zımpara Makinesi Operatörü (Ağaç), Güvenlik Görevlisi, Mobilya Ve Dekorasyon Montaj İşçisi, Diğer Mobilyacılar Ve İlgili İşçiler, Diğer Bükücüler, Dokuyucular, Mobilya Montaj Ustası, Lastik Üretim Teknisyeni ve Brode Makinesi Operatörü/Brodeci'dir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Düzce ilinde ise 20+ istihdamlı 393 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 164 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde

41,7 ile Düzce ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla güçlük çektiği görülmektedir.

Eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Eğitim, Toptan ve perakende ticaret ve İmalat sektörlerinde olduğu görülmektedir. Söz konusu sektörlerdeki mevcut işyerlerinin bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranlarının yükselmesine neden olmuştur.

Düzce ilinde 781 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektörü ve Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Düzce ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 81,3'ünü oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Düzce ilinde toplam çalışanların yüzde 73,2'si bu sektörlerde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Düzce ilinde temininde güçlük çekilen meslek gruplarında ilk sırada 220 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olduğu görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 36,4'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Düzce ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerde ilk sırada 143 kişi ile Makineci (dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 30 kişi ile Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri ve 28 kişi ile Brode Makinesi Operatörü/Brodeci meslekleri takip etmektedirler.

Düzce ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerinde ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Düzce ilinde hem açık iş sıralamasında hem TGÇM'de ilk sırada görülen Makineci (dikiş) mesleğinin güçlük çekilme nedeni; yüzde 100 Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması, Düzce ilinin net istihdam değişim oranı yüzde 3,9'dur. Çalışma biçimine göre; ihracat yapan işyerlerinin yüzde 4,1, vardiyalı çalışma uygulayan işyerlerinin yüzde 3,1, kısmi çalışma uygulayan işyerlerinin yüzde 3'tür. Net istihdam değişim oranı sektörlere göre; idari ve destek hizmet faaliyetleri yüzde 10,5, gayrimenkul faaliyetleri yüzde 9,7, diğer hizmet faaliyetleri yüzde 8,9, toptan ve perakende ticaret yüzde 4,2, imalat yüzde 4,1 şeklindedir.

İşgücü piyasasında istihdam artışını sınırlayan faktörleri belirlemek ve bunları ortadan kaldırmak için gerekli ekonomik ve sosyal tedbirlerin eğitim alanındaki tedbirlerle birlikte uygulanması gerekmektedir. Ancak bu şekilde işgücü piyasalarının toplam iş yaratma kapasiteleri artacak, istihdamda genişleme sağlanabilecek ve işsizliğin çözümü anlamında

önemli mesafeler kat edilebilecektir. Ayrıca, aktif işgücü programlarının işgücü piyasası analizleri doğrultusunda etkin bir biçimde uygulanması ve yaygınlaştırılması, işsizliğin işgücü piyasası üzerindeki etkilerini nötralize etme yolunda önemli bir değişkendir. Gerçek anlamda aktif bir işgücü piyasası oluşturabilmek için; mevcut işgücünün becerilerinin arttırılması, işsizlere yeni beceri ve nitelikler kazandırılması, genç işsizlerin işgücü piyasasında deneyim kazanmalarını sağlayacak işbaşı eğitim programları ve benzeri uygulamalar geliştirilmesi ile çalışma ortam ve koşullarının uygun hale getirilmesi ön plana çıkan tedbirlerdir. İşgücü arz ve talebinin eşleştirilmesi konusunda olumlu sonuçlar alınabilmesi; hazırlanmış olan rapor, yapılan analizler ve değerlendirmeler ışığında il düzeyinde oluşturulacak istihdam politikaları ve kurum düzeyinde gerçekleştirilecek işgücü yetiştirme faaliyetleri ile mümkün olabilecektir.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara

EKLER

Ek 1: 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kase: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

8

Ek 2: Örnekleme Yapılan İller Listesi Ve Örnek Sayıları

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792
KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968

KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	11.531	4.684	72.751	88.966

Ek 3: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete

ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\ddot{u}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\ddot{u}c\ddot{u} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ssizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan-6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: **:** Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin

gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının

da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.